

DARBININKAS

LIII NR. 37 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUZIS - MAY 17, 1968 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Bažnyčioje — kas kintama ir kas ne . . .

Ekumeninėje srovėje kai kas išsilieja iš krantų. Popiežius Paulius įspėjo, kas yra tarp krantų, kas už jų

Atsinaujinimo srovėje trejopai: Ilykiai Bažnyčioje ne mažiau dėmesio verti kaip politinėje raidoje. Bažnyčios ekumeninė srovė eina visu plotu. Ji turi reikšti religinį atsinaujinimą. Atsinaujinimą pirmiausia asmens. Tik asmens atsinaujinimas padės atnaujinti žmonių santykius, tautų ir rasijų santykius, tikėjimų ir netikėjimų santykius — duos tiems santykiams daugiau susipratimo, šilumos, tarpusavio paramos tiems, kurie jos reikalingi. Ekumeninio sąjūdžio atžvilgiu žmonės trejopai nusistatę: vieni visu nuoširdumu vykdo formas; kiti lieka abejingi, o jei tai yra kunigai, tai jie atlieka bažnyčioje religinius pataravimus pagal naujas formas, bet be širdies — ir dėl to be atsinaujinimo ir be atnaujini-mo; trečius srovę išmetė iš vagos. Tokiem ima rodytis, kad atsinaujinimas bus jau įvykęs sukeitus altorius, protestantams ir katalikams priimant bendrai komuniją, teologam mezgant dialogą su komunistais. Išleidžiama iš akių, kad tai tik priemonės ekumeninei dvasiai laimėti — ne pati ekumeninė dvasia. Tai nauja stambeldybė — kaip ta senoji, kada kryželis buvo laikomas Dievu, ne Dievo simboliu ir ne priemone, į Dievą vedančia.

Per kraštus išsilieję: The Tablet atkreipė dėmesį į faktus, kurie rodo per kraštus išsiliejęs pačius kunigus. Suminėjo raštą kunigo, kuris viešai demonstravo savo išmintį, siūlydamas kanonizuoti, kelti į šventuosius... Judą. Girdi, be Judo išdavimo žmonija nebūtų atpirkta... Kitas kunigas (iš Kariados) aiškino, kad 90 proc. moterysčių pagal kanonus nesančios teisėtose, nes jaunavedžiai, vienas ar abu, vedybų apeigos metu veikia nesąmoningai, ne su "pilnu protu". Nuostabiau, kai iš krantų iš-eina vyskupijų laikraščiai... Oklahomos laikraštis, vyskupijos organas, vedamajame aiškino Bažnyčios ateitį. Esą Bažnyčia atspalaiduos nuo privalomų įsakymų. Nuo privalomo sekmdieniais mišių klausymo, nuo privalomo katalikų mokyklų rėmimo, nuo privalomo kunigų celibato (The Tablet su ironija pridėjo: gal ir nuo privalomo trafiko šviesų paisy-mo...)

Sokinėjimas per kraštus gal ir neišvengiamas. Kur medžius kerta, ten skiedros lekia. Tačiau Twin Circle vertino, kad padaryta Bažnyčios autoritetui neatitaisomos žalos "leidžiant ekstremistam iš kairės perimti kai kurias papripas, vyskupijas, universitetus, spaudą ir t. t." O Portlando, Oregon, arkivyskupas Dwyer vertino, kad esąs iškreiptas pats ekumenizmas: esą vietoj Bažnyčios, einančios į pasaulį su meile, atsirado tie, kurie nori matyti Bažnyčią parpuolusią prieš pasaulį ant kelių ir maldaujančią naujus viešpačius jos pasigailėti.

Popiežiaus Pauliaus — taip ir ne: Vienoje iš paskutinių kalbų maldininkam popiežius Paulius rodė krantus ekumenizmo upei — kas reiškia atsinaujinimą ir kas ne. "Daugelį dalykų galima taisyti ir modifikuoti katalikų gyvenime; daugelį doktrinų galima gilinti ir aiškinti labiau suprantamais terminais, daugelį dėsnių galima suprastinti ir pritaikyti prie mūsų dienų reikalo. "Bet du dalykai ypatingai negali būti net diskutuojami: tikėjimo tiesos, kurios autoritetingai yra patvirtintos tradicijos bei mokomosios Bažnyčios, ir Bažnyčios konstituciniai įstatymai su išplaukiančiu iš to jų klusnumu pastoracinei vadovybei, sukurtai Kristaus... "Religinė laisvė visiem civilinėje bendruomenėje — taip; o taip pat asmeninis pasirinkimas tikėjimo pagal savo sąžinę — taip; sąžinės laisvė, kaip tikėjimo tiesos kriterijus, nepriklausomas nuo rimto autoritetingo mokymo — ne". Tuose žodžiuose griežtai atmetas šiuo metu pagrindinis išsiliesusių iš vagos šūkis — subjektyvizmas, individualizmas, kuris norima laikyti pagrindine galvojimo ir elgesio norma.

Vakarų švietimo židiniai virsta muštynių laukais

Žinių apie bombas, napalmus, derybas mažiau negu apie mokyklas, universitetus, kuriuose vietoj mokslo eina riaušės. Tai pažangos ar anarchijos ženklai?

Amerikoje, Vokietijoje, Lenkijoje universitetai virto riaušių židiniais. Dabar aštriausieji riaušės išliepsnojo Prancūzijoje. Prasidėjo prieš porą savaičių ir persimetė į visus 18 universitetų. Streikai su reikalavimais pakeisti mokymo sistemą ir "buržuazinę bendruomenę" virto kautynėm su policija: statė barikadas, vertė, padeginė jo vežimus, akmenis, butelius ir visiteto rajono, iš vadinamo lotynų kvartalo Paryžiuje, policija. Studentai užėmė universi-

teto patalpas ir net judėjimo tvarkymą tame rajone perėmė į savo rankas. Gegužės 13 su-rengė demonstracijas. Prisidė-jo darbininkų profesinės sąjun-gos, paskelbė vienos dienos streiką. Tokios demonstracijos nebuvo nuo laiko, kada "kai-riėjai" buvo suorganizavę de-monstraciją už Ispanijos anar-chistus. Demonstracijoje vyra-vo anarchistiniai šūkių — prieš de Gaulle, prieš "buržuazinę bendruomenę", už Mao Tsetun-gą, Che Guevarą, Ho Chi Minh. Nešė anarchistų juodą vėliavą. Gegužės 14 šeimininkauda-mi visame Sorbonos universi-tete riaušė paskelbė rei-

kalavimą, kad pasitrauktų iš vy-riausybės vidaus reikalų ir švie-timo ministeriai, o taip pat policijos komendantas. Gegužės 15 studentai žygiavo į teatrą, ten iškėlė raudoną vėliavą ir laidė šūkius: "uždaryti buržu-azinę auditoriją". Policija jau nesikišo. Gegužės 15 2,000 darbinin-kų, pasekdami studentais, už-ėmė aviacijos dirbtuves prie Nantes, Atlanto krante, direk-torių ir jo pavaduotojus pasilai-kydami įkaitais. Min. pirmininkas Pompidou studentų riaušes visuose 18 u-niversitetų sutiko kaip tarp-tautinį sąmokslą, kuris siekia padaryti chaosą, kada Prancū-

zijos sostinė tapo vieta dery-bom dėl tolimųjų rytų. Tai už-uomina apie kom. Kinijos ar š. Vietnamo iniciatyvą riau-šėm. Bet vyriausybė ir toliau darė riaušėninkam nuolaidas, o parlamentas karštai ginčijosi. Gegužės 15 ir Vokietijos par-lamentas karštai svarstė konsti-tucinių teisių apribojimą nepa-prastais atvejais — tokiais kaip studentų riaušės. O stu-dentai atnaujino boikotą dau-geli universitetų. Europoj, kaip ir Amerikoj, atrodo, kad vyriausybės nepa-jėgia išlaikyti tvarkos prieš a-narchistinių elementą, kuris sprogdina šios dienos valstybi-nę bendruomenę. Nepajėgia, nes valdantieji sluoksniai, apakinti šios dienos pelnais, nepa-jėgia pažvelgti toliau ir laiku padaryti reformas, kurios reikš-tų pažangą ir socialinį teisin-gumą.

Opinija paguodžia viceprezidentą

Nebraskoje gegužės 14 sen. Kennedy gavo demokratų balsų 52 proc., McCarthy 30, Humphrey 10. Respublikonų balsų 69 proc. gavo Nixonas, 24 Reaganas, 5 Rockefelleris. Gallupas rado demokratų o-pinijoje 40 proc. už Hum-phrey, 31 proc. už Kennedy, 19 už McCarthy. Palyginti su anks-tesniais apklausinėjimais Hum-phrey procentai kyla.

Tarp nepriklausomų daugiau pritarimo randa McCarthy: Mc-Carthy 36, Humphrey 27, Ken-nedy 23. Tarp respublikonų Nixonas aiškiai pirmuoja — 65 proc., Rockefelleris 30. Tarp nepri-klausomų prasineša Nixonas 48, Rockefelleris 40. Tarp de-mokratų Rockefelleris pralen-kia Nixoną.

Tarp Maskvos ir Prahos nėra meilės

Maskvos rūstybė Prahai ne-mažta. Gegužės 14 sovietinė spauda ėmė niekinti Čekoslo-vakijos valstybės kūrėją Masa-ryką. Esą jis organizavęs są-mokslą ir pinigų davęs są-mokslininkam, kad nužudytų Leniną.

Praha tą patį dieną paskelbė didžiąją savo gatvę Masaryko vardu. O Čekoslovakijos min. pirmininkas Cernik gegužės 14 pasikalbėjime su spauda pa-skelbė, kad rengiama nauja konstitucija, kuri garantuos spaudos ir susirinkimų laisvę; būsia taip pat reabilituotos ankstesnių režimų aukos.

PARYZIAUS DERYBOSE

Teskelbiami tušti žodžiai. Bet N.Y. Post tvirtina, kad A-merikos vyriausybė pasiryžusi pripažinti komunistam tam tik-rą rolę P. Vietnamo vyriausy-bėje, nepaisydama, ar P. Viet-namo vyriausybė to nori ar ne-nori. (Tokia informacija gali reikšti tik laikraščio norą).

— Jugoslavijos užsienių mi-nisteris gegužės 15 gyrė Čeko-slovakijos reformas. — Čekoslovakijoje gegužės 15 uždarytas prokomunistinis 'ka-talikų taikos sąjūdis' —kaip save diskreditavęs'. Čekoslovakijoje didelis pasi-piktinimas Sovietų šmeižtais prieš buvusį prezidentą Masary-ką. — Lenkija gegužės 15 pa-tvirtino, kad Sovietų ir Lenki-jos manevrai vyksta Silezijoje prie Čekoslovakijos sienos. — Riaušės po dr. Kingo mir-ties draudimo kompanijom at-sieis 67 mil., viename New Yor-ke 4.2 mil.

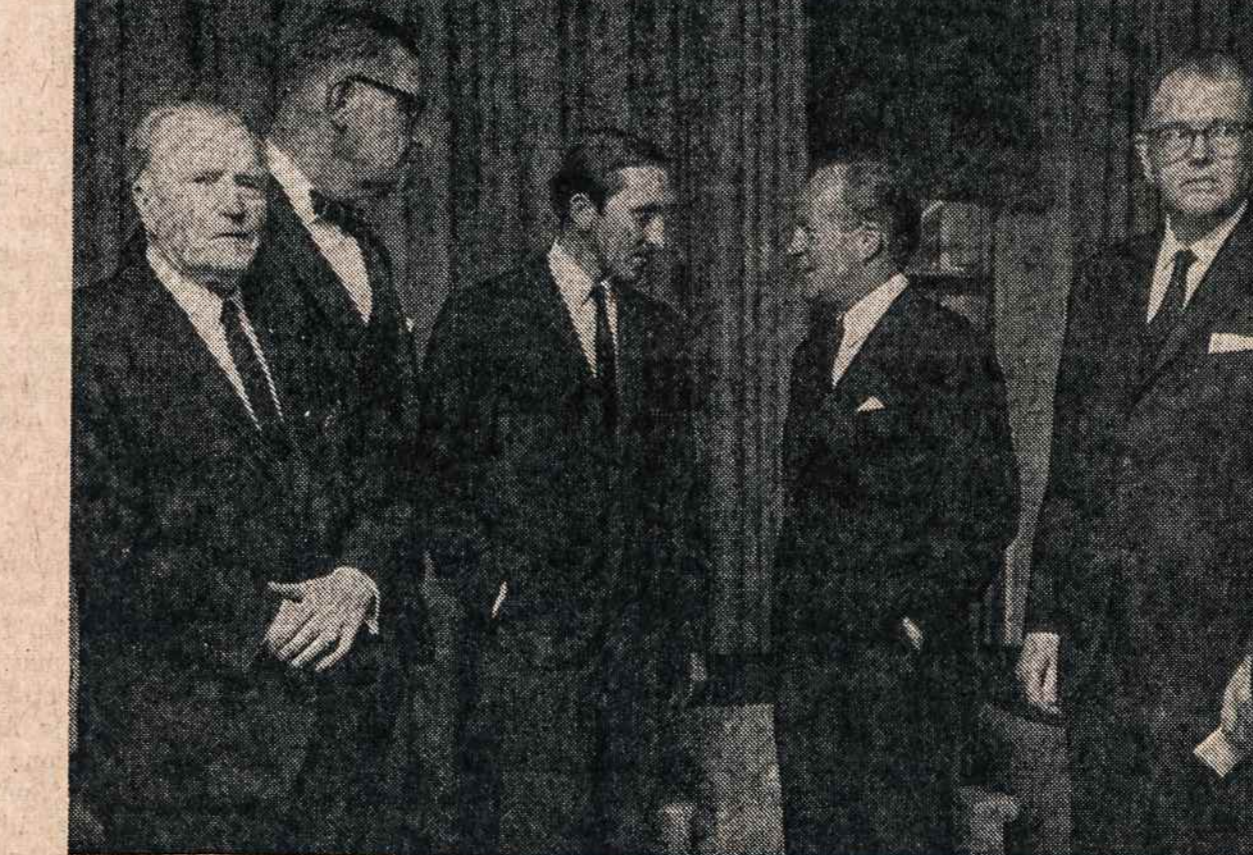
Flushing Meadow-Corona parke taiso vandalių apgadintą lietuvišką kryžių: P. C. Wytenuis, asamblejos narys Stanley J. Pryor, Z. Diepinigaitis, V. Kulpavičius. Nuotr. R. Kisieliūnas

New Yorke vėl riaušės, kai mokytojai yra baltieji, o mokiniai — juodieji

Buvo negrų riaušės. Buvo u-niversitetų riaušės. Dabar atė-jo eilė žemesnėm mokyklom. Nuo gegužės 9 Brooklyne, va-dinamoje Ocean Hill—Brownsville sekcijoje, prasidėjo ir te-besitėsia karas tarp vietos mo-kyklų vadovybės, remiamas negrų tėvų ir netėvų, iš antros pusės — miesto mokyklų va-dovybės, superindendento Dono-van, kuriuos remia mokytojų sąjunga.

Atleidimo motyvai neaiškūs, bet patikima, kad jie yra rasi-niai — juodieji nori, kad jų vaikus mokytų juodieji moky-tojai. Šis reikalavimas griežti-namas "juodosios jėgos", kuri buvo apkaltinusi New Yorke mokytojus žydus (skelbė, kad jų esą 85 proc.) noru "nune-grinti" jų vaikus. Šis reikalavi-mas randa didelio pritarimo negrų masėse, iš čia ir nauja revoliucija prieš ilgus metus gaivintą siekimą ir viltį "su-virinti visus bendrame katile".

— Admirolas Husband E. Kimmel gegužės 14 mirė, bū-damas 86 metų. Jis buvo laivy-no Pacifike vadas, kada Japo-nija užpuolė Pearl Harbor. Jam buvo suversta atsakomy-bė už nebudrumą, nors kiti šal-tiniai tos atsakomybės ieškojo prezidento Rooseveltto rūmuo-se. — Teherane gegužės 13 bai-gėsi Žmogaus teisių konferen-cija. Priimta "proklamacija", kurioje daugiausia kalbama a-pie Afrikos žmogaus teises. A-merika ir Anglija rado reikalo pridėti pareiškimą, kad "pro-klamaciją" laiko "moraline bei politine opinija", bet ne teisi-ne norma. — Rodezija išsilaike nepri-klausoma jau pustrėčių metų. Per tą laiką Anglija, organi-zuodama prekybos boikotą, tu-rėjo 70 mil. nuostolio. — Iowa šiaurinėj rytinėje da-ly nuo tornado žuvo 8.

Valstybės departamento Baltijos skyriaus reikalų vedėjas A. L. Jenkins su baltiečiais veikėjais gegužės 11: V. Sidzikauskas, gen. kons. A. Simutis, A. L. Jenkins, Vliko pirmininkas dr. K. J. Valiūnas, Estijos gen. kons. E. Jaakson, Latvijos diplomatas P. Ramans. Nuotr. V. Maželio

Lietuvos gyventojų 47 procentai yra miestuose

Gimimai mažėja. Kolonistų skaičius didėja po 30 kasdien

Statistikos valdyba Vilniuje pranešė (Valst. Laikraštis 1968 Nr. 51) jau apskaičiavusi, kad šių metų sausio 1 Lietuvoj (o-kupacinės valdžios apibrėžtoji teritorijoj) buvo 3 milijonai 64 tūkstančiai gyventojų. Apie 47 proc. gyvena miestuose. Vilniuje jau 392,000 gyventojų. Kaune jau beveik 300,000.

Natūralusis gyventojų prieauglis 1967 metais Lietuvoj buvęs 29,000. Tai tik kiek daugiau kaip 9 iš 1000. Nepriklausomybės metais metinis natūralinis prieauglis vidutiniškai buvo 12 iš tūkstančio. 1965 metais — tos pačios sovietinės statistikos valdybos duomenimis — natūralusis prieauglis buvęs apie 10.3 iš tūkstančio. Taigi, tas prieauglis per dvejus metus sumažėjo apie 11 nuošimčių.

Visoj sovietinėj imperijojej natūralusis gyventojų prieauglis kiek didesnis kaip Lietuvoj. 1965 jis buvo 11.1 iš tūkstančio. Bet ir ten tas prieauglis mažėja. 1956 ir 1957 buvo 17.6 iš tūkstančio. Po to per devynerius metus krito iki 11.1 tai yra, sumažėjo beveik 37-niais nuošimčiais. Tiesioginis prieauglio mažėjimo priežastis — ryškus gimimų mažėjimas. Pasigirsta susirūpinimo balsų dėl gimimų mažėjimo ir Lietuvoj. Propagandistai skuba guostis, kad tas reiškinys esąs ūkinės gerovės kilimo pasekmė... Kiti tą reiškinį aiškina nenatūraliai paskubintų gyventojų sutelkimu miestuose. Apie ketvirtadalis Lietuvos gyventojų — o jaunesniųjų net apie pusę — dabar yra naujakuriai miestuose, ir dauguma atvejų tai naujakuriai be mini-

maliausių sąlygų šeimai normaliai gyventi.

Salia natūraliojo gyventojų prieauglio, Lietuvoj jau kuris metas yra ir kitas — nenatūralus — prieauglis. Pavyzdžiui, prieauglio buvę 29,000, iš viso gyventojų skaičius padidėjo 38 tūkstančiais. Vienuolika tūkstančių prieauglio susidarė ne iš gimimų-mirimų, o iš išvykimų-atvykimų skirtumo. Ta vienuolika tūkstančių tai ne naujagimiai, o iš Rusijos atvykę nauji kolonistai. Jų 1967 metais Lietuvoj atvyko daugiau, nes 11,000 yra tik gyventojų 'mainų pelnas', o ne apyvarta. Tikras tais metais atvykusių kolonistų skaičius būtų 11 tūkstančių pridėjus dar ir visus tuos, kurie atvyko vietoj kiekvieno lietuvių, tais metais išvykusio ar išvykdinto iš Lietuvos "į brolišką respubliką". Tas

skaičius tačiau neminimas. Tad aišku tik tiek, kad, nepaisant, kiek lietuvių ar kitų 1967 metais iš Lietuvos buvo iškeldinta ar kaip nors savanoriškai būtų išvykę, į jų vietą atvyko ne tik tiek pat, bet ir vidutiniškai po 30 kasdien daugiau. Tokiu greičiu pernai Lietuvoj didėjo kolonistų skaičius.

Neturime duomenų, kaip bus sprendžiant iš tos pačios įstai-gos paskelbtų duomenų, tas

Tarp mokslininkų nauji daktarai

Archeologė Regina Kulikauskienė balandžio 25 Vilniaus universitete įgijo istorijos mokslų daktaro laipsnį, apgynusi disertaciją "Lietuviai IX-XII amžiuje". Disertacija paremta 151 kapinyne, 50 piliakapių grupių ir 15 piliakalnių tyrinėjimų duomenimis. Disertaciją žada išleisti 1969 metais. (Elta)

— Leonas Kairiūkštis, miškininkas (Miškų ūkio mokslinio tyrimo instituto direktoriaus pavaduotojas) apgynė disertaciją apie eglės-lapučių medyno formavimo ir jų kirtimo mokslinius pagrindus ir įgijo žemės ūkio mokslų daktaro laipsnį. Disertaciją gynė Krasnojarske, Rusijos miškų ir medienos institute. (Elta)

Renka pritarimo nutarimus kaip ir naciai

LIETUVOJE

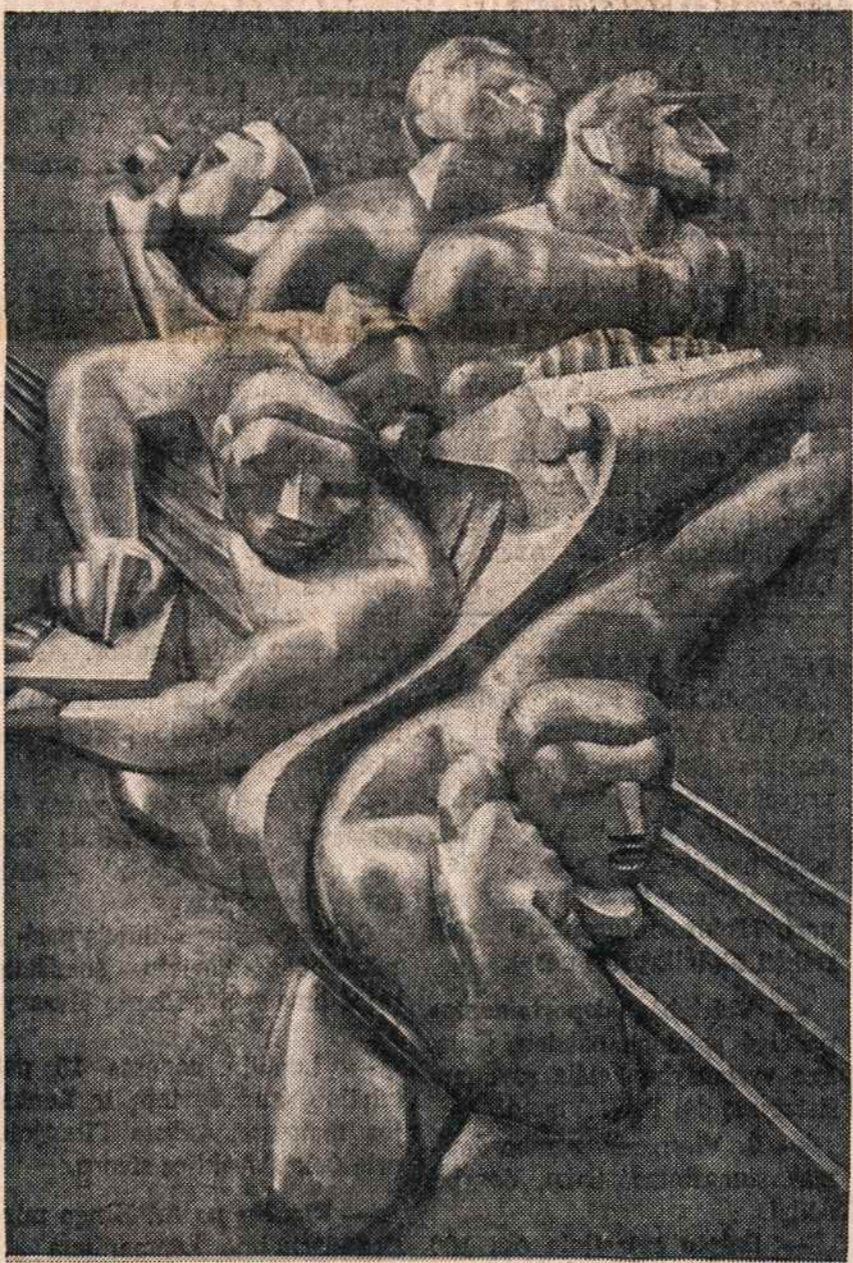
"Vieningai pritarė TSKP CK Plenumo nutarimui ir Lietuva" — įtikinėjo lietuvius komunistų Tiesa balandžio 26, aiškindama Selepinio iš Maskvos vietiniams komunistų aktyvistams atvežtą rezoliuciją — pritarimą Maskvos politikai.

Maskva nerado reikalo "Lietuvos pritarimo" atsklausti net kaip tik beveik tuo pačiu metu Vilniuje susirinkusių neva rinktų "deputatų", nors tuos "deputatus" užsienių akys pristato net Lietuvos parlamentu. Susišaukė tik skirtingus partijos pareigūnus, pasakė, kokios reikia rezoliucijos, ir pritarimas yra. Ir tai — pritarimas, pasakytas tik "visų respublikos komunistų vardu", ne Lietuvos gyventojų, net ne liaudies, o ką jau bekalbėti apie tautą. Tačiau to užtenka skelbti, kad "pritarė ir Lietuva"...

Si nauja "pritarimų" skelbimo banga nėra dūmas be ugnies. Tai rūksta komunistų par-

tijos vadus apėmęs susirūpinimas dėl pastaruoju metu stipriau prasiveržiančių nedėkingumo ir nepritarimo ženklių.

Lietuvoj toki pritarimų ir dėkingumų reikalavimai gyvai primena "mažuosius gebelsiukus iš generalkomisariato", kurie prieš 25-27 metus, ypač kai frontuose emė nesisekti, važinėjo po Lietuvos miestus, šaukė "inteligentų susirinkimus" ir diktavo dėkingumo pareiškimus (fiureriui už išlaisvinimą!) ir reikalavo, kad jie būtų, panašiai, kaip ir dabar, skelbiami laikraščiuose visų lietuvių vardu. (Elta)

Rockefellerio Centre New Yorke Associated Press agentūros papuošimas viršum durų. Metalinė skulptūra vaizduoja žurnalistų ir spaustuvininkų darbą. Nuotr. R. Kisieliaus

ANGLAI AUKSĄ PARDAVĖ IR PINIGUS ATIDAVĖ SOVIETAM

Su pasipiktinimu dėl vyriausybės elgesio rašo anglų parlamento narys

Gegužės 6 Londono Daily Telegraph paskelbė dar vieno britų parlamento nario atsiliepimą apie Baltijos valstybių aukso bylą. Atstovas Gilbert Longden rašo:

"Mano kolega Sir Tufton straiptinyje "Netikęs sandėris dėl Baltijos valstybių" statė prie gėdos stulpo britų vyriausybės užsimojimą perduoti aukšą ir kitus priklausinius, kurie prieš karą buvo Baltijos valstybių padėti saugoti Anglijos Banke ir į kuriuos Britanija tikrai neturi nei moralinės nei teisinės valios.

"Užsienių reikalų ministeris praėjusį birželį laiške Sir Tuftonui rašė: 'Mūsų intencija yra, jei parlamentas pritaris (mano pabrūkimas), padaryti žygių priklausiniams (įskaitant aukšą), esantiems šiame krašte, realizuoti...' Po dviejų savaitių aukšas buvo parduotas už beveik 6 milijonus svarų; o šių metų sausio mėnesį 50 000 000 svarų suma iš tų priklausinių buvo padėta Anglijos Banke Sovietų Sąjungos sąskaiton.

"Kai Mr. George Brown, tada užsienių reikalų ministeris,

buvė paklaustas, kodėl visa tai padaryta nepasitarus su parlamentu, jis atsakė: 'Sandėris savo laiku bus pateiktas parlamentui patvirtinti. Jei parlamentas atmes, tai bus atmes-ta'. (Hansard, sausio 23, 210 sk.). Tad, matyt, galime netrukus laukti, kad parlamentui bus pateiktas įstatymo projektas suteikti abiem tiems veiksmams atgal veikiantį patvirtinimą.

"Nekalbant apie aplinkybę, iš esmės itin prieštarautina, kad dabar bet koks įstatyminis sprendimas jau turi būti atgalinis, Tamsta suprasi, kad parlamentas neturėjo progos šiam perleidimui pritarti ar patikrinti jį jos ūkiniu požiūriu; nei pareikalauti, kad mūsų buvusiam draugam būtų atlyginta, jei jie atgautų nepriklausomybę.

"Tie nutarimai buvo padaryti ir įvykdyti visiškai be jokio parlamentinio pavedimo. Netgi tarp daugelio kitų platesnio viešo dėmesio reikalaujančių dalykų šis pasityčiojimas iš konstitucinių prideramybių turėtų mus paskatinti susimąstyti". (Elta)

Dr. R. Kriaučiūnas, Ateitininkų Federacijos gen. sekretorius, skaito paskaitą studentų ateitininkų stovykloje Catskill kalnuose. Nuotr. Pr. Ažuolo

DĖL RESPUBLIKONŲ IR BALTIJOS VALSTYBIŲ

SPAUDA

Sandara gegužės 3 atsiliepė dėl respublikonų tylos apie Baltijos valstybes. Esą partijos pirmininkas "Ray C. Bliss pradėjo buvo susidomėjęs (tautytėm) ir paskyrė Edwardą J. Derwinskį sudaryti tautinių mažumų komitetą, kurio atstovai palaikysią nuolatinį kontaktą su partijos vadovybe. Bet po kiek laiko p. Bliss pastūmė Derwinskį į šalį ir per daugelį mėnesių visai neprisiminė apie tautines grupes... Mūsų šaliai respublikonų vadai privaleltų atkreipti į tai Bliss dėmesį, kol dar šaukštai nėra po pietų".

Dirva gegužės 3 vedamajame dėl respublikonų tylėjimo daro išvadą, kad "anksčiau besireiškianti lietuvių įtaka respublikonų sluoksniuose yra smarkiai atlyžusi, galėtume sakyti, labai apleista... Mūsų visų artimiausias tikslas turėtų būti — įti-

kinimas respublikonų, kad tautų laisvo apsisprendimo principas yra nedalomasis ir kad Baltijos valstybių ignoravimas yra neleistina respublikonų klaida".

Dėl Kingo ir Matulaičio Naujienose gegužės 8 Aldona Anyta rašė: "Spaudoje teko matyti, kad balandžio 5 dieną Nainių namuose įvyko Chicago a-teitinininkų susirinkimas, kurio pradžioje buvo pagerbtas žuvęs dr. Martin Luther King... Kaip būtų prasminga, jei mūsų katalikiškasis jaunimas savo organizacijų susirinkimus pradėtų, minutę susikaupdamas už Matulaičių (arkivyskupą), Paltaroką (vyskupą) ir šimtus kitų".

Dėl vyskupo ir centro Draugas gegužės 10, informuodamas apie T. Žiburių pasisakymus dėl vyskupo, a.a.

kolonistų didėjimas buvo 50 nuošimčių greitesnis: vidutiniškai po 45 kasdien.

Nėra abejonės, kad visas tas nenatūralinis gyventojų prieauglis Lietuvoj yra išimtinai kolonistų prieauglis, Lietuvą rusinacinio elemento plėtimas. Nes į Lietuvą dabar atsikrausyti ir įsikurti neturi progos niekas kitas, kaip rusai ar tolygas maskvinio modelio "internacionalistai", kurių vien buvimas Lietuvoj jau savaime tirština rusišką spalvą tautiniam Lietuvos paveiksle. (Elta)

— Vilniaus televizija gegužės 4 ištisą valandą rodė Juozą Miltinį, Panevėžio dramos teatro vadovą. Kritiko D. Judelevičiaus klausinėjamas, Miltinis kalbėjo apie teatro uždavinius ir apie dramaturgo, režisieriaus ir aktorius asmenybes. Pasikalbėjimas vyko rusų kalba, nes tai buvo ne vietinė, o Maskvos televizijos centro laida iš Vilniaus, rodoma per visus Sovietų Sąjungos televizijos siųstuvus.

Pasikalbėjimas su Miltiniu buvo pailiustruotas ištraukom iš kelių Panevėžio teatro vaidinimų. (Elta)

— Kaune gegužės pirmą savaitę buvo surengtas "Muzikos pavasaris" — estradinių orkestrų, chorų ir dainų bei šokių ansamblių festivalis. Dalyvavo ne tik vietiniai geresnieji junginiai, bet ir iš Estijos, Latvijos, Ukrainos, Vokietijos (rytinės), Čekoslovakijos ir Jugoslavijos (slovėnų studentų šokių ansamblis iš Liublianos). Neatsargus Tiesos korespondentas ir šį festivalį pavadinė "tautų draugystės švente", nors programoje nebuvo rusų... (Elta)

Zofija Miniotienė 131 metų Vilniaus Valst. Laikraštis (kovo 8) rašo, kad Antavilių (Vilniaus raj.) senelių namuose gyvenanti 131 metų amžiaus moteris Zofija Miniotienė, kilusi nuo Kelmės. (Nemini, kuo toks jos amžius įrodytas).

"Prieš šimtą metų buvo iškėjusi", — rašo korespondentas. Vyras po dvejų metų miręs. Iki senatvės Miniotienė buvo globojama vienoj šeimoj, o nuo 1961 metų laikoma senelių namuose. Dar vaikštanti, pati apsirėngianti, lovą susitvarkanti, mėgstanti pasišnekėti su lankytojais. (E)

— Vilniaus dramos teatre gegužės 5 savo diplominį darbą parodė jaunas režisierius P. Bielskis, ką tik baigęs studijas Vilniaus konservatorijos teatro fakultete. Tai buvo spektaklis, sudarytas iš trijų amerikiečių rašytojų kūrinijų: D. Galsworthy "Saulė", Tennessee Williams "Pasmerkti namai" ir W. Saroyano "Ei žmonės". Debiutantas buvo ne tik spektaklio režisierius, bet ir dekoracijų autorius. (Elta)

GREIJOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksinio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. VJr 7-4499.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni koplyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermentis dykai, Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Koplyčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

RIDGEWOOD CHAPELS 663 Grandview Ave. (prie Gates ir Forest Aves.) Alan J. Reitter - Jacob Reitter, Licensed Mgrs. Kada reikais išitinka — daug lengvatų, jūsų paguodai ir patogumui, jų tarpe: 7 modernios vėsinamos koplyčios, puikiai įrengta kaip namuose esanti patalpa — atvangai, kompetentingas, veiklus ir simpatingas štabas, užtektinai vietos automobiliams pastatyti. Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. EM 6-3200.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. Market 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

JUOZO BANDZIUKO BARAS IR RESTORANAS. Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais: alum, vynu ir dar stipresniais; gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais. 110-12 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. 846-9286.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Prilaim užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageldivimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybų atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priekiamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priekiamai kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštės palūkanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 441-6799; 6755 S. Western Ave. Chicago, Ill. 60636 (312) 476-2242.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIONO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

REPUBLIC GERIMŲ KRAUTUVĖ 322 Union Ave. Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-2089. Juozas Bružinskas, vedėjas. Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maištos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION (Agentūra) W. Kaczmarek, manager. 108 West 14th Street (arti 6th Ave.) New York, N.Y. 10011; tel. CH 3-3005. Siunčiame siuntinius į Lietuvą ir į USSR. Priimame užsakymus šaldytuvams, TV, skalbiamoms ir siuvamoms mašinoms, "Dollar Certificates", butams ir t.t. Visos išlaidos apmokamos čia. Gavėjas neturi nieko mokėti. Užsakymai paštu išpildomi tą pačią dieną, kurią mes gauname. Jūsų patogumui turime didelį prekių pasirinkimą žemomis kainomis. Agentūra atidaryta kasdien nuo 9:30 ryto iki 7 val. vakaro; sekmadieniais nuo 10 ryto iki 4 val. p.p. Kitu laiku — susitarus.

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvas atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėles pasiunčiame į visus miestus. Paruošiame vestuvėms, laidotuviams ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

RIMOS IR JUOZO BRUŽINSKŲ SIUNTINIŲ ĮSTAIGA siunčia dovanų siuntinius į Lietuvą. Krautuveje didelis pasirinkimas geros rūšies prekių žemomis kainomis. Prilaimai telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. Užsakomi rusiški automobiliai ir kitos prekės, daniški maisto siuntiniai, itališki akordeonai ir nylon'o lietai. Parūpinami "dolerio krautuvių" kuponai. 370 Union Ave. Brooklyn N.Y. 11211; Tel. EV 4-4952.

C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N.Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių prėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniams daiktų — geriausių siuntinių ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite visko, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminiams. Reikalaukite mūsų nemokamą katalogą — UNION TOURS 1 East 38th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.

Prenumeratas kainą \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nužiūra. Nenaudoti straipsniai
saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavirde pasirašyti straipsniai nebūtinai
reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Jungtinė talka jungtiniam darbui

Nepriklausomybės atkūrimo jubiliejiniai metai negali būti ir nėra džiaugsmingi. Tai ryžto, kovos, tautinės drausmės, valstybinio įsisąmoninimo metai. Pavergtuosius mūsų brolius ir seseris slėgia sunki dalia. Jie neturi galimybės nei pasiskųsti nei apeliuoti į laisvąjį pasaulį. Užtat didelė pareiga jiems atstovauti ir pavergtos tautos vardu šaukti tenka laisvę gyvenantiems. Iš mūsų laukama, kad darytume visa, kas tikta galima, laisvei ir teisingumui prisiskųsti. Mūsų žodis ir mūsų šventa kova turi siekti visus pasaulio kraštus ir visas tarptautines institucijas, kurias tik galime prieiti.

Lietuvos laisvės kovoje turime daug draugų ir rėmėjų, — tai stiprina mūsų jėgas ir viltis, tačiau pačią kovą turime vesti patys visom priemonėm, kokios tikta dabartinėje padėtyje įmanomos. Tuo tarpu labiausiai įmanoma yra propagandinė kova dviem frontais: viena, palaikyti gyvą Lietuvos vadavimo reikalą visame laisvame pasaulyje; antra, kelti bolševikų vergijos Lietuvoje žiaurumą ir grėsmę kitiem kraštams. Juo daugiau skirsime tam jėgų ir lėšų, juo arčiau būsim prie savo tikslo.

Bet iš tos žūtutinės kovos mes patys traukiames, kada pasirodome nepakankamai vieningi, kada pristingame asmeninės aukos ir kada stokoame lėšų būtiniam Lietuvos vadavimo akcijos reikalui. O tai mūsų gyvybinis reikalas, ir jam pirmiausia turime skirti tiek lėšų, kiek tik pajėgiame.

Jubiliejinus metus paskelbus taip pat ir Laisvės kovos metais, Jungtinis finansų komitetas kaip tik ir yra kovai reikalingų lėšų telkėjas ir organizatorius. Jis niekam negali įsakyti ir nieko iš lietuvių priversti, kad savo dalį įneštų, kaip tai daro valstybė. Tačiau

kaip kitados Lietuvos savanoriai — kūrėjai savo laisva valia ir apsisprendimu įsivaikinti gimtojo krašto, taip dabar visos laisvojo pasaulio lietuviai kviečiami būti savanoriais aukotojais tam pačiam reikalui — Lietuvos laisvei atstatyti. Ji statoma kiekvienu doleriu, kuris paverčiamas šaltuoju ginklu. Šaltasis karas, bolševikų priemestis, eina per visą pasaulį. Niekas iš lietuvių negali likti tai kovai abejingas.

Negali dėl to likti nė vienas lietuvis abejingas ir Jungtinio finansų komiteto prašymu. Jis praso visus į laisvą tėvynę tikinčius lietuvius pinigine auka paremti Lietuvos laisvinimo siekimus. Visi žinome, kaip jie yra sunkūs, kaip daug reikalauja įtempimo ir lėšų.

Mūsų tautiečiai, nors ir sunkiau negu mes verčiasi Europoje, Pietų Amerikoje ar Australijoje, bet ir jie aukoja. Remia ir Kanados lietuviai šią bendrą kovą. Pasitaiko ir stambesnių pavienių aukotojų patriotų. Tačiau pareiga lieka visiem ta pati — visi kaip vienas turėtų ateiti į talką nors ir su kuklesne auka.

Jungtinio finansų komiteto sutelktos lėšos skiriamos ne vien tik informacijai per įvairiom kalbom leidžiamus Eltos biuletenius, specialias brošiūras ir knygas. Tos lėšos įgalina pavergtus tautiečius išgirsti radijo siuntas iš Romos ir Vatikano. Pagaliau tų lėšų dalis grįžta ir mums patiem per lietuvinistinį švietimą, per Lietuvos Bendruomenės ruoštą Kultūros kongresą, ruošiamą seimą ar tautinių šokių šventę. Komitetas visom L.B. apylinkių valdybom yra pasiuntęs platininti įvairios tautinės medžiagos (ženklų, vokų, juostų). Svarbu, kad tai būtų greit paskleista, nes jubiliejinų metų programos vykdymas jau dabar reikalauja lėšų ir talkos.

Intelektualus siunčia į pamišėlių namus

Namai, kuriuose perauklėjami rašytojai Daniel, Siniavsky

Šių metų vasario 22 "New York Service" paskelbė, kad 200 politinių kalinių, uždarytų Potmos apylinkės koncentracijos stovyklose ir Vladimiro kalėjime, ėmėsi bado streiko. Tarp streikuojančių esąs ir **Jury Daniel**.

Kokios yra sąlygos Vladimiro kalėjime, vaizdžiai aprašė rašytoja Eugeniya Ginzburg (žinomo rašytojo Vasily Aksenov motina) savo knygoje "Svaigulys", pasirodžiusioje Vakaruose, nes Sovietų valdžia neleidžia tos knygos spausdinti. Sov. Sąjungoje. Iki šiol Vladimiro kalėjimas (kuriam mirė arkiv. **M. Reins** ir kiti lietuviai) yra laikomas "izoliatorium", t. y. labai griežto režimo. Panašus "izolatorium" yra ir netoli Novocerkasko.

Lietuviam yra žinoma ir Potmos, kur kalėjo daugelis dvasininkų. Ten buvo izoliuotas ir dabartinis kard. Slypij. Potma yra mažas autonominės sovietinės Mordovijos respublikos miestelis. Rusai jį vadina tik "stancija" (stotis). Traukiniai, kurie važiuoja Maskvos link, Potmoje sustoja tik minutę. Tarp Potmos ir mažo Barasjevo miestelio yra 48 km ilgo geležinkelio, priklausęs išimtinai KGB (Valstybės Saugumo Ko-

mitetas) žinybai. Abiejose šio geležinkelio pusėse, tarp Potmos ir Barasjevo, yra koncentracijos stovyklos. Viso jų yra 36. Kompartijos XX suvažiavimo metu (1956) jų ten buvo tik 26.

Kalinių skaičius tose stovyklose nevienodas: svyruoja tarp 2,000-3,000 asmenų kiekvienoje. Tačiau yra kai kurios stovyklos, kuriose kalinių skaičius daug didesnis, pvz. Joras stovykloje yra 5,000-6,000 kalinių. Pastaroje yra uždaryti rašytojai **Daniel** ir **Siniavsky**.

Stovykla Nr. 19 turi ypačią blogą vardą. Sakoma, kad **ten atvyksta vis naujų kalinių, bet niekas iš jos neišvyksta**. Joje uždaryti ypačiai "pavojingi" politiniai kaliniai.

Potmos stovyklos visada buvo pripildytos, bet kalinių skaičius ypač padaugėjo nuo 1956. Tais metais buvo atgabenta daug kareivių ir karininkų, kurie atsakė žudyti nekaltus, tik laisvės trokštančius Vengrijos gyventojus. Padaugėjusios rūsies kalinių, reikėjo steigti naujas stovyklas, ir dėl to jų skaičius Potmoje padidėjo. 1961 į Potmą buvo atgabenta būrys moksleivių, suimtų Le-

ningrade, o 1963 ten pateko apie 200 moterų iš Maskvos. Dauguma Potmos kalinių yra jauni revoliucionieriai, kaip Galanskov, Ginzburg ir panašūs, sugabenti iš įvairių Rusijos miestų, kurių vardų niekad nesužinosime, nors tokių ten yra tūkstančiai.

Pagal bendrą statistiką, Potmos-Barasjevo stovyklose yra apie 100,000 kalinių, išskirstytų į 36 atskiras stovyklas. O tos atskiros stovyklos nėra vienodos. Vienos jų skirtos invalidams, t. y. kaliniams, kurie jau nebeteo jėgų dirbti. Yra nedrų stovyklų, tačiau su specialiu režimu, dar kitose laikomi asmenys, skirti ypačiai sunkiam darbam. Todėl Potmos stovyklos pačių kalinių skirstomos į "švelnias" ir "griežtas" režimo stovyklas.

Kaip gyvena kaliniai vad. "griežto" režimo stovyklose? Jose, kaip ir Stalino laikais yra BUR (barakai su ypač griežtu režimu), kur policija uždaro neklusnius kalinius. Tokiose barakuose kalinys kankinamas šalčiu ir badu. Jis gauna dieniui 300 gramų duonos ir kaušą vandens bei samtį šiltos "balandos" (balan-

da kaliniai vadina sriubą, kuri yra tik kažkuo nudažytas vanduo).

Maisto norma apskritai Potmos stovyklose yra tokia: kas rytas lėkštė "balandos", pietums lėkštė "balandos" ir 200 gr. kruopų košės, vakare lėkštė "balandos". Kiekvieną dieną kalinys gauna 600 gr. labai blogos, sunkiai nuryjamos duonos. Tokia yra maisto norma sovietinių kalinių beveik visose koncentracijos stovyklose.

Po Stalino mirties buvo kaliniams leista dažniau parašyti savo giminėm, tačiau korespondencija yra labai cenzuruojama. Cenzorius gali išbraukti, ką jis nori, laišką sunaikinti, arba, geriausiu atveju, grąžinti siuntėju.

Prieš porą metų buvo pakeistas režimas drabužių atžvilgiu. Iki tol kaliniai dar galėjo nešioti dalį savo atsigabentų drabužių (žinoma, tų kuriuos turėjo ant savo kūno). Dabar to neleidžia. Kalinys turi dėvėti tik stovyklos uniformą, KGB griežti šios priemonės tam, kad moralškai pažemintų ir paniektų kalinius, nes pabėgimas iš Potmos stovyklų, net ir su civiliniais drabužiais, yra neįmanomas. Visi keliai aplink stovyklą yra budriai saugojami. Reikia pastebėti, kad tie, kuriems pasisekė pabėgti nebuvo išduoti vietos gyventojų (nėskaitant mažų išimčių). Jūs pagavo sargybiniai ir policija, saugojanti Potmos stovyklas.

Sovietų Sąjungos valdžia dažnai atvejais skelbė, kad nuo 1956 jau nėra daugiau uždarytų politinių kalinių. Tai yra apgaulė, labai rafinuota, nes politiniai kaliniai faktinai buvo nubausti pagal baudžiamojo kodekso 70, 71 ir 72 paragrafus — už kriminalinius nusikaltimus, kurių jie nepadarė. Politiniai kaliniai tuo būdu maskuojami po bendro pobūdžio žymesniais nusikaltimais.

Daugelis politinių kalinių patalpinami pamišėlių namuose, ar visi tie entuziastai, Sov. Sąjungos lankytojai, pasišviesinę po Maskvą, Leningradą, Vilnių, susižavėję gražia pažanga, mieliais priėmimais ir padarę išvadą, kad Sov. Sąjungoje yra laisvė, pabandė pavažiuoti iki Põtnos ir pasižiūrėti, kaip ten "laimingai" gyvena šimtai tūkstančių sovietinių piliečių...

liam" skirtoje klinikoje, kur yra apie 17,000 "pacientų".

Sov. Sąjungos valdžia stengiasi maskuoti koncentracijos stovyklas nekaltais vardais. Pvz. Spasko (netoli Karagandos) stovykla, kalinių praminta "mirties stovykla" dėl nepaprastai didelio kalinių mirtinumo, yra pavadinta nekaltu "Sovchozo Nr. 89" vardu. Tie, kurie turėjo reikalų su ta stovykla, žino, ką reiškia tasai "sovchozas".

Sovietinių koncentracijos stovyklų režimas nėra pastovus. Visos naujovės, dažnai keičiamos ir įvedamos turi tikslą pasunkinti kalinių padėtį. Paskutinė naujovė — **suvaržymas gauti siuntinius**. Kaliniai dabar gali gauti kas 5 mėnesiai tik vieną siuntinį, bet ne sunkesnį, kaip 5 kg. Niekam neleidžiama gauti dažniau arba sunkesnį siuntinį. Daugelis kalinių baiminasi, kad ateityje režimas dar bus griežtesnis.

Tie, kuriems pavyko paragauti Potmos stovyklų (ir kitų panašių) režimo, pasiekę Vakarai žino bent kiek, koks likimas yra uždarytųjų į sovietines koncentracijos stovyklas? Ar prie Jungt. Tautų veikiantis Žmogaus teisėms ginti komisija žino, kad Sov. Sąjungoje yra daugybė koncentracijos stovyklų ir "pamišėlių namų, kur uždaryta tūkstančiai nekaltų, sveikų, normalių asmenų vien dėl to, kad jie turėjo savo įsitikinimus, skirtingus nuo komunizmo peršamųjų?

Pridėtume dar ir trečią klausimą: ar visi tie entuziastai, Sov. Sąjungos lankytojai, pasišviesinę po Maskvą, Leningradą, Vilnių, susižavėję gražia pažanga, mieliais priėmimais ir padarę išvadą, kad Sov. Sąjungoje yra laisvė, pabandė pavažiuoti iki Põtnos ir pasižiūrėti, kaip ten "laimingai" gyvena šimtai tūkstančių sovietinių piliečių...

Sovietinių Rašytojų Sąjungos organas "Literaturnaja Gazeta" dažnai verkšlena dėl laisvės nebuvimo Graikijoje, Ispanijoje, Portugalijoje, cituoja Žmogaus teisėms ginti deklaracijos punktus. Ką mano ir galvoja padorus rusai skaitydami tokią veidmainystę? Deja, veidmainių triuko pradeda nepastebėti nė Vakarų žmogus, vis labiau pasiduo-damas melo ir apgaulės propagandai. Potma docet!

Dr. V. Mar.

Liet. kat. moterų veiklos minėjime meninė programa išpildė iš k. j. d. Irena Sandanavičiūtė, Rasa Navickaitė, Jūratė Balsytė.

ALĖ RŪTA

MĖLYNOS ŠVIESOS

Juozas Tamulis yra darbštus ir taupus vyras. Niekas jo nematė tinginiaujančio, prisigėrusio ar besivežiojančio merginas. Jis gyvena kukliam būte, nors dirbo keleriojus darbus, ir žmonės kalbėjo, kad jis gerokai pasituris.

— Aptekęs pinigais! Ja, Tamulis turi pripelėjusių dolerių. Prisiškimšęs, aptekęs...

— Bet jis neperka jūniti! — Kazkas atrėmė įtarinėjimus.

— A, jis tik bijo praimti, bijo mažinti sąskaitą banke. Ja, bijo parizikuoti! Toks jis yra.

Man jo pinigai nerūpėjo, tik šiaip sau prakalbinti. Kartą, pataisius mūsų skalbiamąją, įpyliau jam kavos ir prisėdau.

— Tai kaip, Juozai, begyvuojai?

— Gerai, aciū. O kaip jūs? Sriubtelėjo kavos ir įsižiūrėjo pro langą. Tamsios akys klaidžiojo kieme, neatsikreipdamos į mane. Vis ten žiūrėdamas, pridėjo:

— A, dirbi žmogus, eini, skubi, galo nėra. Gal ir gerai, kad žmogus esi užimtas: min-

tys nekankina. — Jo ranka, laikanti kavos puoduką, truputį virpėjo.

— O kokios jau tave mintys kankina, Juozai? Ar patinkamos merginos negali rast, vis dar tikrosios neužtinki?

Kaip daugiau viengungį paerzinsi, jei ne apie merginas?

Juozas buvo kuklus vyras, mėgstas lygiai jauną ir seną. Kiekvienam jis rasdavo gerą žodį ir su kiekvienu mieliai staptelėdavo persitarti. Jis buvo žinomas kaip mėgstas skaityti įvairias knygas ir mėginąs savaip pafilosofuoti. Bet savo širdies jis niekam neatverdavė, nors švelniame balse ir linkime visiems pagelbėti jau-tėsi jo žmoniškumas.

— Merginos — visos mano, ir visas aš mėgstu. Apie vieną — tai tiek to.

— Kodėl gi taip? Į senatvę jausies vienišas, gal susirgsi, dviems vis būtų geriau...

Kvailai jaučiausi po tų piršliškų žodžių, bet išsprukusių nesurinksi. Juozas šyptelėjo.

Blyškios jo lūpos, blankus šypsnis, bet tamsiose akyse blysktelėjo švieselė.

— Vienišas aš niekad nebūsiu.

Jis ilgai patylėjo. Žiūrėjo į bato galą, akis nudūręs po stalu. Pakėlęs galvą į langą, prisimerkęs:

— Vis atsimena tie pamėlyti rytai rudenio, kaip mano draugas sako: į rudenį, žinot, apie rugsėjį... Žemaitijoj. Mūsų ūkis buvo ant kalniuko. Kai pažiūrėdavai aplink, toks lyg rūkas, pilkai mėlyna, laukai lyg virpa... Liuob stovėsi pakluonė ir negalėsi atitraukti akių...

— Na... Toli tie metai, toli Žemaitija. Čia mėlyni kalnai, dangus kaip atvirutėj... Tik žiūrėk ir grožaukis. — Lyg juokavau, o Juozas tylėjo. Tada pridūriau: — Iš tikro, man tai čia per daug tos saulės ir to mėlynumo. Žmogus pasilgsti kokio debesiūkščio, ar lietum pritvinkusios perkūnijos...

— Taigi, — Juozas tęsė, lyg manęs ir negirdėjęs, — taip jau yra ir nieko nepadarysi. Aš anas melsvumas ir dabar matau. Anuos kalnelius. Žemaitijos. Padūmavusius laukus. Virpančius. Regis, tavo žvilgsnį amžinai ten pritraukė, nebeužmirši.

Jis vėl žiūrėjo po stalu, šiaip ir taip pakreipdamas nudėvėtą

savo batą. Paskui akimis išsipyūrė į mane:

— Aš čia, žinot, kai važiuoju, tai sankryžoj matau ne vien raudoną, žalią...

Aš susijuokiau: — Žinoma, yra ir tarpinė: geltona — watch out!

— Ne. Ne taip. Man tarpinė — tai mėlyna. Aš vis, tarytum, ir gatvėj žiūriu mėlynas šviesas. Ir, kai jos per daug ima rodytis, nunešu klebonui penkinę, duodu Balfui, nueinu į Bendruomenės parengimą... Mėlyna šviesa man vis primena, kad žemaičiu esu. Nesvarbu, kaip seniai palikau Žemaitiją. Žemaitis ir tiek.

Jau stodamasis išeiti, jis išdidžiai pridėjo:

— Mūsų mieste tai daugiausiai žemaičiai ir yra. Net ir klebonas atkilęs iš mano gimtinės parapijos...

Juozas vėl žiūrėjo pro langą, dabar ne prisimerkęs, o paslaptinai šypsodamas:

— Kažin, ar jis mato kada pamėlynavusius Žemaitijos laukus? Klebonas... Tai sudie jums...

Juozas išskubėjo pas kitus žmones, prie kitų darbų. Pataisyti stogą, išmušti prieškambarį lentelėmis, įdėti naujas duris...

Už poros mėnesių Tamulis vėl pagelbėjo mums: klojome naujas virtuvės grindis. Prie kavos jis užsimastęs pradėjo:

— O, žinot, buvo toks atsitikimas, kuris gerokai pervertė mano mintis.

— Na, kas gi, Juozai?

— Kaimynas, amerikietis, pateko ligoninėn su perlaužtu blauzdikauliu...

— Tikrai? Tai kuo pats čia dėtas?

— Užkliudė jį mašina...

— Gal tavo vairuojama?

— Ne, bet... Aš galvoju ir galvoju. Geras vyras, tas kaimynas, tai nuėjau aplankyti. Jis man pasakoja. Girdi, pradėjęs eit skersai gatvę. Per žalią šviesą. Nepamatęs, kad jau pasikeitė į geltoną... Girdi, koks užsigalvojęs kvailys šokterėjo mašiną pirmyn, dar geltonai tebesant, dar jam nebaigus...

— Na, tai?... Juk ne pats ant jo užvažiavai. Nelaimė anam...

— Taigi, ne aš. Bet vis negaliu nuskratyt minties: gal tas, kuris šokterėjo... gal irgi buvo užsienietis. Gal vietoj geltonos matė mėlynas šviesas...

Ir vėl mes Juozo Tamulio ilgai nesusitikom, tiktai girdėjom, kad savo labai seną šiną pakeitė nauja ir kad su didžiausiu atsargumu ja važinėjė.

O kai dabar neseniai užkliuvo pas mus vakarieni, paprasė trečio puoduko kavos: girdi, bent važinėdamas gatvėse, kad nematytų mėlynų šviesų...

Solistė Daiva Mongirdaitė dainuoja Philadelphiaje balandžio 20. Koncertą rengė ateitininkai. Nuotr. V. Gruzdiū

Visiems paliko neužmirštamą išpūdį

Melrose simfonijos koncerto proga šv. Antano gimnazijoje

Sio rašinio siekis — dėkin-
gai paminėti Melrose Simfoni-
nio Orkestro nuosirdžią auką
šv. Antano gimnazijai. Koncer-
tas įvyko gegužės 5. Klausėsi
daugiausia mokiniai. Dėl to jis
gal labiau ir minėtinas. Iš ki-
tos pusės, jeigu toks koncer-
tas būtų įvykęs New Yorke ar
Chicagoje, jis būtų susilaukęs
plaučių aprašymų bei įvertinimų
spaudoj. Tad tegul būna man
leista priminti bent patį įvykį
sykiu su iš jo plaukiančiomis iš-
vadom. Šis retas atvejas turėtų
dominti lietuvių visuomenę.

Atvykimo aplinkybės

Melrose Simfoninis Orkest-
ras yra amerikiečių muzikų
sambūris. Jame nėra nė vieno
lietuvio, išskyrus dirigentą, Je-
ronimą Kačinską, kuris
vadovauja septintus metus.
Kviesti tą orkestrą į šv. Anta-
no gimnaziją pastūmėjo gilus
išpūdis, klausant koncertų. At-
rodė, jog išbudint jaunimui iš
siaubingo elektrinių gitarų
spiegesio tai būtų geriausia
priemonė. O be to, jaunimas,
labiau negu vyresnieji, gyvena
išpūdiu. Geri išpūdiu giliai
iširėžia į jaunių sielą.

Orkestro vadovybė kvieti-
mu atvykti į šv. Antano gim-
naziją iš pat pradžių susido-
mėjo. Bet kaip su atlyginimu?
Čia, Amerikoje, retai kas be-
dirba veltui. Kelionė gi vargi-
nanti — iš Bostono iki Kenne-
bunkporto apie 80 mylių. Kai
tarpininkaujant Jeronimui Ka-
činskui, vadovybei buvo paaiš-
kinta, jog čia lietuvių vaikų
gimnazija, atvykusių iš visos A-
merikos ir Kanados pasinaudo-
ti ypatinga liuanistine bei kul-
tūrine programa — ji kvieti-
mu dar giliau susidomėjo. Po
ilgesnio svarstymo, atsiklausus
visų orkestro narių, buvo gaus-
tas atsakymas, jog jie atvyks
koncertui be honoraro, apmo-
kant tik kelionės išlaidas.

Šauni programa

Ką pažadėjo, tai ir įvykdė.
Gegužės 5 d. vakarop orkest-
ras (55 žmonės) atkeliavo au-
tobusais į gimnaziją. Jaunimas
didžiai domėjosi. Koncertas gi
buvo šaunus ir išpūdingas. Jį
papildė sol. Benediktas Povila-
vičius — bosas. Programa pra-
dėta kiek lengvesne, bet labai
melodinga ir pakilia, Rossinio
operos "Semiramida" overtiu-
ra. Po jos ėjo visų laukta Čiur-
lionio simfoninė poema "Miš-
ke". Tai tikrai didingas kūriny-
s. Jame žymu lietuviškumas
ir visuotinumai, ko visom jė-
gom ir siekė Čiurlionis savo kū-
ryboje. Lietuviškumas plaukia
iš pačios temos. Miškas lietu-
vių amžiais buvo ir apsauga ir
įkvėpimas. Kurį laiką net šven-
tenybė. Čiurlionio kūrinys tai
galima aiškiai jausti. Ten su-
telkta visa lietuviško miško ga-
lybė — ūbavimai, čiulbesiai, ū-
žesiai, audringi siūbavimai...
Visa tai išgyventa ir iškelta į
meninį aukštį. Čia jau visuoti-
numas. Klausydamas gauni pana-
šų išpūdį, kaip iš didžiųjų
genijų Wagnerio ir Sibieliaus
muzikos. Poemos pabaiga —
tikras gamtos himnas Kūrė-
jui.

Po tokio išpūdiu, lyg atsi-
kvėpimui, sekė sol. Benedikto
Povilavičiaus dvi arijos iš Ver-
di operos Simon Boccanegra
(lietuviškai) ir iš Rossinio ope-
ros Sevilijos Kirpėjas (itališ-
kai). Vokalinė išpūda, palydint
orkestrui, buvo itin išpūdinga.
Solistas turi galingą ir gerai iš-
lavintą balsą. Į jį turėtų būti
labiau atkreiptas dėmesys.

Čaikovskio elegija praskam-
bėjo malonia slinktim, melo-
dingumu ir švelnumu, nors ne-
trūko ir joje galingų pakilimų.
Wagnerio Tannehauser ope-
ros overtiura yra žinoma savo
gelme, platumu ir aukštybe.
Geresnio finalo tokiame kon-
certui negalėjo būti. Koncer-
tas tęsėsi valandą ir 15 min. Jis

sukėlė niekad neužmirštamą iš-
pūdį. Visi ir jaunieji ir vy-
resnieji, likome lyg apstulbę.

Kai kurios išvados

Nuūžus šiam koncertui, siū-
losi ir kelios išvados. Pirmą,
lietuvių visuomenę maloniai tu-
rėtų nuteikti faktas, jog kita-
taučiai talkina mums kultūrine
pagalba, kai atsiranda aiškus
reikalas. Tokį reikalą Melrose
Simfoninio Orkestro nariai į-
žvelgė mūsų gimnazijos atveju.
Jūs sudomino ši ypatinga
mokykla savo lietuvišku atspal-
viu ir paskirtimi. Jie pajautė rei-
kalą prisidėti prie šios gimna-
zijos mokinių švietimo, išpūdi-
kūrinis ir taip pat duodami
progos visoj pilnumoj išgirsti
lietuvių kompozitorių Čiurlionį.
Siuo žygiu Melrose Simfoninis
Orkestras įnešė naujų išpū-
džių ir nuotaikų į mūsų jauni-
dami didžiųjų kompozitorių

mo būrį. Antra neturėtų būti
pamiršta, jog gimnazijos vado-
vybė stengiasi mokiniams dau-
giau duoti kultūrinio maisto,
negu jie galėtų gauti kitur. Čia
nuolat ruošiami koncertai, mi-
nėjimai, jaunimo šventės, ne-
kalbant jau apie gerą liuanis-
tinę programą bei amerikiečių
gimnazijų kursą.

Jeigu kitataučiai į tokią gim-
naziją atkreipia dėmesį ir net
aukojasi su pagalba, argi tai ne-
turėtų daryti patys lietuviai?
Ar jau pilnai pertekusiai ir tau-
tiškai sąmoningai mūsų visuo-
menei nereikia tokios gimnazi-
jos, kur vaikai gautų lietuviš-
ką švietimą ir amerikietišką iš-
mokslinimą, mokėdami tik treč-
dalį to, ką amerikiečiai mo-
ka už vaikų išlaikymą savo pa-
našiose gimnazijose? Į tą klau-
simą per 12-ka metų dar nesa-
me gavę pilno atsakymo. Bet
dabar, kai taip kyla maisto bei

visų dalykų kainos ir šeimas
engia nutautėjimas, pranciško-
nai nori žinoti ar lietuviai tē-
vai laiko šv. Antano gimnazi-
ją reikalinga savo vaikams? Be
to, ar jie yra linkę pripažinti iš-
laidas, kurios būtinos tokiai
gimnazijai išlaikyti? Kai visa
tai pagaliau paaiškės, dėl šios
gimnazijos ateities bus padary-
tas galutinis ir neatšaukiamas
sprendimas.

Siuo metu dar netrūksta
kantrybės palaukti, o tuo la-
biau nuosirdumo dėkoti visiem,
kurie atskuba šv. Antano gim-
nazijai pagalbon. Dabar gi ma-
lonu viešą padėką išreikšti Je-
ronimui Kačinskui ir visam, jo
diriguojama Melrose Sim-
foniniam Orkestrui už brangią
kultūrinę talką koncertu.

T. Leonardas Andriekus, OFM
Provinciolas ir
gimnazijos rektorius

Jeronimas Kačinskas diriguoja Melrose simfoniniam orkestrui, kurio koncertas įvyko šv. Antano gimnazi-
joje Kennebunkporte.

KAS YRA TIE, KURIE RENGIA PLB SEIMĄ?

Trečiam Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės seimui surengti
New Yorke sudarytas platus
komitetas, kuris, posė-
džiaudamas ir planuodamas be-
veik visus metus, pilnai paren-
gė visus seimo darbus. To
komiteto garbės pirmininku
yra prel. Jonas Balkūnas, vienas
iš Lietuvių Bendruomenės
organizatorių Amerikoje.

Prezidiumo pirmininku yra
Jonas Šlepetys, ilgametis Lietu-
vių Bendruomenės darbuotojas,
daugel kartų buvęs Tarybos
nariu, apygardos pirmininku.

Vykdomuoju vicepirminin-
ku yra Aleksandras Vakselis,
uolus Bendruomenės veikėjas,

dabartinis apygardos pirminin-
kas. Jo rankose yra beveik vi-
si organizavimo darbai.

Sekretoriauja jaunimo atstovė
Irena Sandanavičiūtė, prisidė-
jusi prie jaunimo žygių mani-
festacijų, gyvai pasireiškusi
ateitininkų veikloje.

Iždininkas — Ignas Gasiliū-
nas, prityręs šios srities dar-
buotojas, ilgas metus tvarkęs
Liet. Atletų Klubu finansinius
reikalus.

Juozas Vilpišauskas — proto-
kolo sekretorius, kurio parei-
ga surašyti posėdžių darbus,
nuorašus išdalyti sekcijų vado-
vam.

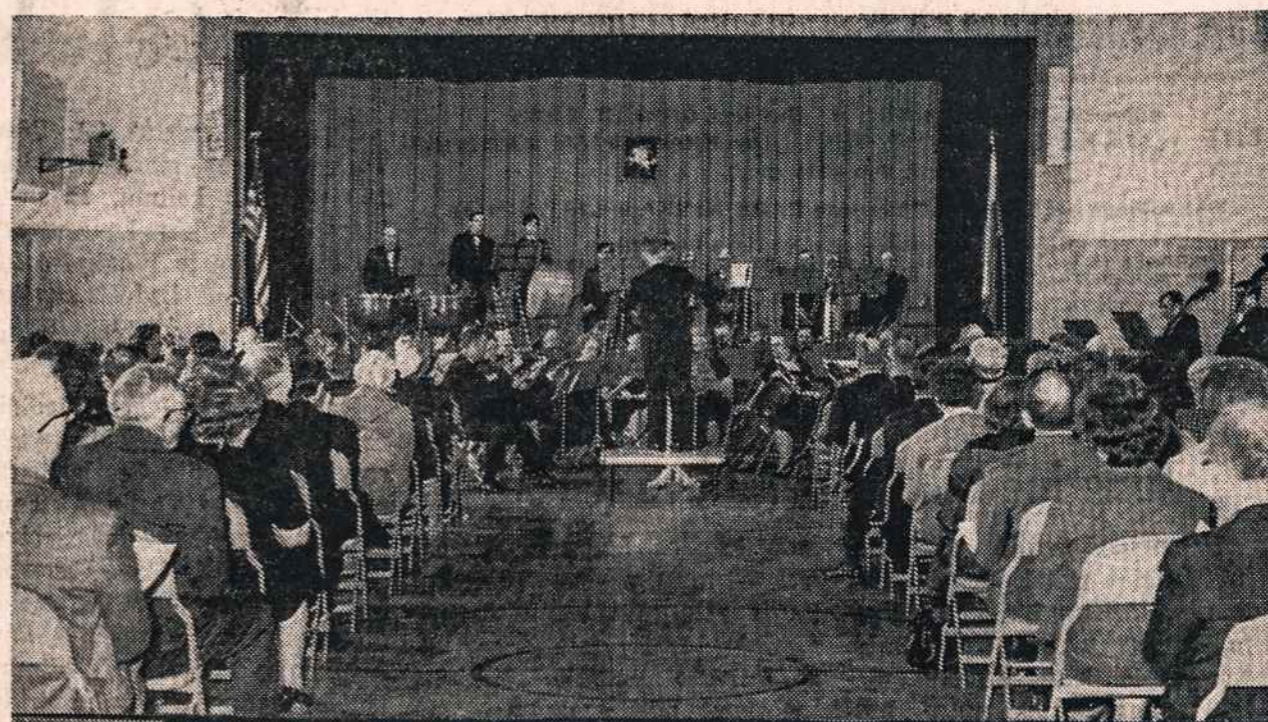
Sekcijos

Daugiausia dirbo prezidiu-
mas, kol aptarė bendrą seimo
tvarką ir kol sudarė įvairias
sekcijas. Sekcijos dabar veikia
savarankiškai. Sekcijų gi yra
net visa dešimtis.

Finansų sekcijai vadovauja
irgi ilgametis bendruomenininkas
Antanas Reventas.

Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė
rūpinasi visa kongreso muziki-
ne dalimi, o ji — net labai di-
delė: koncertas Lincoln Cent-
re, kamerinės muzikos koncer-
tas literatūros vakare.

Dailės parodos reikalus tvar-
ko dail. V. K. Jonynas. Jo ži-

Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkporte, Maine, koncertuoja Melrose simfoninis orkestras. Diriguoja Jeronimas Kačinskas.

LAIKRAŠTIS, "ISZEINA KAS PETNYCZIA CHICAGO"

Senas laikraštis patenka redakcijon ir primena laikus, kaip
lietuviai rūpinosi švietimu

Vieną dieną redakciją pasie-
kė stambus vokas, atėjęs iš
New Hampshire. Atidare rado-
me seną ir net labai seną laik-
raštį — 1908 metų sausio 10
d. "Lietuvos" numerį. Jį at-
siuntė mum nepažįstamas žmo-
gus. Laiške rašė, kad kadaise
gavęs senus lietuviškus kuni-
gaikščių paveikslus: besikeldam-
as į kitą butą ėmė ir išmušė
stiklą; išėmęs paveikslą, rado
už jo užkištą ir seno laikraščio
numerį...

nioje bus sutelktos skaidrės ir
jų rodymas, taip pat ir kong-
resui suaukotų paveikslų išsta-
tymas. (Tie paveikslai skiriami
laimėjimam).

Informacijos sekcijai vado-
vauja Jonas Rūtenis. Sekcija pa-
sirūpins teikti žinias visai spau-
dai, parūpina dalį medžiagos
seimo vadovui.

Genė Nufautaitė — seimo
techninės sekcijos vadovė.
Jai sunkiausias dienos bus pa-
čio seimo metu.

Jaunimo sekcijai vadovauja
Algirdas Sperauskas.

Sporto sekcijai vadovauja
Vacys Steponis. Sporto gi nu-
matyta gana daug. Be įvairių
sportinių varžybų bus ir moto-
rada — sutelktinis važiavimas
mašinom.

Zigmas Dičpinigaitis vadovau-
ja šokių vakaro sekcijai. Sokiai
gi numatomi penktadienio va-
kare, po literatūros vakaro.

Svečių priėmimo sekcijai va-
dovauja Vytautas Radzivanas.

Banketo visais reikalais rū-
pinasi Marija Kregždienė.

Tas laikraštis tai gyvenimas
prieš 60 metų. Pageltęs, sutru-
pėjęs laikraštis, kurį verti su
baime, kad visai nesubyrėtų.
Skaitai senas naujienas. Jos
įdomios, nes tai istorija. Skai-
tai skelbimus. Ir ko ten ne-
aprašyta?!

Kas tas laikraštis?

"Lietuva" priklauso prie pir-
mųjų Amerikos lietuvių laik-
raščių. Ji pradėta leisti 1892
gruodžio 13 Chicagoje. Laik-
raštis svaitinis pasirodęs
penktadieniais, kaip tąsk ra-
šė "petnyczioj".

Išleido jį St. Rokosz-Ragai-
šis, kilęs iš Vištyčio. Jis jau
buvo žinomas, daug triukšmo
pridaręs su lenkais. Toji išleis-
ta "Lietuva" kitais metais —
1893 kovo 21 sustojo, kol atė-
jo naujas leidėjas A. Olšaus-
kas. Tų pačių metų birželio 20
jis išleido vėl "Lietuvą", kuri
ėjo iki 1920 metų, nuo 1918
metų ji virto dienraščiu.

Jos redakcijoje ilgą laiką dir-
bo J. Adomaitis, — Sarnas,
Br. K. Balutis, P. Norkus, J.
Gedminas, A. Lalis, Kl. Jurge-
lionis, F. Rakas, D. Laukys, K.
Gineitis ir k. Laikraštis buvo
tautinės krypties, bet pasitai-
kė, kad nusukdavo į kairę, idė-
davo aštresnių socialistinių
straipsnių.

Ką rašo anas numeris?
1908 metai tai buvo tikrai
seni laikai. Chicagoje ir kitose
vietose nuolat atvykdavo nau-
jų lietuvių, dygo lietuviškos or-
ganizacijos. Veikimas žydėte
žydėjo. Spauda buvo visiem re-
ikalinga, nes tik iš lietuviško
laikraščio šie naujieji imi-
grantai orientavosi, kas deda-
si Amerikoje ir pasaulyje.

Pirmame puslapyje pradeda
nuo Maskolijos. Aprašoma ca-
ro duma, Stolipin ir visokie a-
reštai. Vaizduojama, kaip ca-
ro valdžia mėgina įsitvirtinti ir
užgniaužti žmonių reikalavi-
mus. Aprašoma, kaip dalis du-
mos narių buvo nuteisti "kalė-
jimo tvirtynėje".

Žinios iš Lietuvos

Toliau randame žinias iš
Lietuvos. Tai daugiausia per-
spausdinta iš "Vilniaus ži-
nių". Aprašomi įvairūs nuoty-
kiai Vilniuje, Kaune ir provin-
cijoje. Pvz. dr. Bagdanavičius
iš Vilniaus praneša, kad galima
siųsti telegramas lietuviškai.
Minimas lietuviškos mokyklos
atidarymas Kauno Šančiuose.
Provincijoje steigiami kooperat-
yvai. Daug kalbama švietimo
klausimais. Paminėta rašytojo
Biliūno mirtis, dr. V. Kudir-
kos minėjimas Vilniuje.

Iš darbo lauko

Tuo metu visiem ateviam
rūpėjo darbas: kur geriau ga-
lima dirbti, kur daugiau už-
dirbti. Tai daug rašoma ir apie
darbą, darbininkų judėjimus,
visokias nelaimes.

Lietuviški vakarai ir "lošimai"

Bene daugiausia vietos už-
ima korespondencijos iš įvai-

rių kolonijų. Minimos viso-
kiausias vietovės, ypač Pennsyl-
vanijoje. Jos dabar nebežino-
mos, nes išnyko, pasibaigus an-
glių pramonei.

Ir ką tie lietuviai veikė? Vi-
si buriasi į draugijas, chorus,
"teatrališkas grupes". Kiekvie-
na draugija rengia "atsibuvi-
mą" su "lošimais", su vaidini-
mais. Gi vaidino visokiausius
veikalus: "Kova po Grunval-
du", "Genovaitė" — menkas ir
nesudėtingas komedijas. Nu-
meryje plačiai aprašomas Wa-
terburis, kas ir kokius eilėraš-
čius ten deklamavo.

Korespondencijose minimos
ir paskaitos. Žmonės buvo ne-
mokyti, bet norėjo šviestis.
Tai žymu iš visų laikraščių ir
išleidžiamų tais metais knygų.
Viskas skiriama švietimui.
Tais metais buvo išleidžiama
daug bendrojo lavinimosi kny-
gų, ir žmonės jas išpirkdavo.
Buvo rengiamos ir paskaitos
"savišvietis" reikalom.

Stai Brooklyne plačiai apra-
šomos bent kelios paskaitos:
dr. Matulaitis skaitė paskaitą
apie žmogaus kūną, studentas
Vinikaitis skaitė bent kelias
paskaitas apie žemės sudėtį,
planetas, žvaigždynus, senuo-
sius gyvulius, gyvenusius prieš
milijonus metų.

Dėmesys literatūrai ir knygai
Du viduriniai puslapiai pa-
skirti literatūrai. Spausdinama
dr. Jono Šliupo "Lietuvos isto-
rija", dedamas knygų katalo-
gas. Spausdinama K. Puidos
versta kažkokia Ibseno drama.
Nuplėštas jos pavadinimas, ir
iš teksto sunku pasakyti. Atr-
do, kad "Helgolando kovoto-
jai".

Knygų sąrašė vyrauja bend-
ro lavinimosi knygos. Jos visos
verstos iš rusų, lenkų, vokie-
čių kalbos.

Prekybininkų skelbimai

Paskutinis — aštuntas —
puslapis paskirtas Chicagos
skelbimam. Čia reklamuojasi
svetainės — salūnai, kur val-
gis ir cigarai geriausi; smuklės
su "bavarsku" alumi, rusiška
"arielka" — degtine.

Labai įdomūs daktarų skelbi-
mai. Ten rašoma: "išgydau in-
penkias dienas, išgydau visas
ligas; tik atsiųskite savo ligos
aprašymą, gausit vaistus. Ge-
riausias daktaras, gydo ypatis-
kas ligas" ir t.t.

Dabar tokių skelbimų nie-
kur nebėra, nes uždraudė val-
džia. Tokie skelbimai buvo ir
spekuliacija, žmonių apgadinė-
jimas.

Tame pačiame "Lietuvos"
numeryje yra atviras laiškas
redakcijai, kam ji deda tokius
skelbimus, nes tokie daktarai
tik žmogų apgudinėja, pini-
gus išvilioja.

Laikraščio kalba

Seni tie laikai, ir kalba sena,
dar pilna barbarizmų, svetimy-
bių. Dabar skamba juokingai,
bet tada paskaitas vadino "pre-

(nukelta į 8 psl.)

Chicagoje, Marquette Parko lietuvių parapijos salėje balandžio 27 buvo surengtas parengimas pranciškonų šv. Antano gimnazijos nau-
dai. Vakara rengė tėvų Komitetas.

Kuopos 60 metų sukaktis

ALK Susivienijimo 103 kuopos 60 metų minėjimas gegužės 5 praėjo pakiliai, nes jam buvo pasirengta su atsidėjimu. Minėjimas pradėtas 8 valandą ryto mišiomis už mirusių kuopos narius. Kleb. kun. Pranas Valiukas savo pamoksluose išskėlė šios organizacijos svarbą ne tik įsirašiusiems, bet ir visam lietuvių veiklos gyvenime. 3 val. popiet iškilmingą minėjimą atidarė prof. Vlada Sabalienė, kuopos pirmininkė, prisimindama ALK Susivienijimo nuveiktus darbus Dievui, tėvynei ir artimui. Atsistojimu pagerbus mirusius kuopos narius, kun. L. Januškaikalbėjęs maldą, kuopos sekretorius V. Vitkus padarė kiek platesnę šios kuopos veiklos apžvalgą. Kuopoje šiuo metu esą 75 nariai. Pasigesta kiek ryškesnio apibūdinimo, kas yra ALK Susivienijimas, kuo jis skiriasi nuo kitų lietuviškų organizacijų, kokia nauda įstojus nariu ir t.t.

ROCHESTER, N.Y.

Minėjimo puošmena šį kartą buvo viešnia iš Chicagos, solistė Janina Šalnierė, koloratūrinis sopranas. Jos skaidri ir techniškai gerai apvaldytu balsu minėjimo dalyviai negalėjo atsigrožėti ir visai užtarnautai suteikė jai lakštingal vardą. Solistė atliko šešias dainas ir arijas ir vieną priedui: Vanagaičio "Dobilėlis", Jakubėno — "Mėlyni upeliai", Varpų dainą iš operos "Lakmė", Delib, Egles ariją iš operos "Pilėnai", Klovo, Ramunės dainą iš operos "Grażina", Karnavičiaus, Lėlės ariją iš operos "Hoffmano pasąkų", Offenbach ir Viktoro Kuprevičiaus Lakštingalos giesmė. Solistė pasirodė subrendusi ir rimtai pasiruošusi dainos srityje menininkė. Svelniai išraiškinga laikysena scenoje, atliekamų dainų bei arijų muzikalis ir techniškas apvaldymas, šiltas įsijautimas į jų turinį ir stilių, dainavimo grožį dar labiau didino ir kėlė pasigėrėjimą klausytojuose. Rochesterio lietuviai ilgai neužmirš solistės Janinos Šalnierės ir nekantriai lauks jos pakartotino pasirodymo su gausesne programa. Akomponavo R. Obalis.

Meninėj programoj dar dalyvavo jaunas pianistas Reimundas Obalis, kuris pianinu paskambino Brahmsio D-flat Intermezzo, B—minor capriccio ir G — minor rapsodia. Jau nos šokėjos seserys Rita ir Nijolė Mačiulytės pašoko du lietuviškus stilizuotus šokius.

Minėjimas baigtas žemutinėje parapijos salėje vaisėmis, kurių metu ateitininkų vardu sveikino dr. Vl. Lelis, ALT — Juozas Jurkus, L.B. — dr. Jonas Dėdinas ir ilgametis vietos lietuvių veikėjas Petras Norkeiliūnas, kuris pastebėjo, kad ir anais laikais per mažai lietuvių supratę vienybės reikšmę ir per daug buvę susiskaldę.

Pavasarinis dainų ir šokių vakaras įvyks gegužės 18 d. 7:30 val. vak. šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia vietos lietuvių bendruomenės choras. Programoje choro dainos, buvusios Lietuvos operos orkestro nario Vl. Hajoš smuiko dalykai, šokiai, bufetas ir kitos linksmybės. Pelnas skiriamas šv. Jurgio lietuvių parapijos naudai.

Birželio įvykių minėjimas Rochesterio vyks birželio 8-15. Svarbiausias žygis: miesto burmistro proklamacija, meno paroda Meno kultūros rūmuose. Čia bus išstatyti Baltijos tautų meno įvairiausi dirbiniai, kuriuos atrinks ir prižiūrės Meno kultūros muziejaus menininkai. Rochesterio lietuviai kviečiami meno parodą paremti pas save turimais lietuvių tautiniais audiniais, rankdarbiais, gintarais ir kt. lietuvių meno vertybėmis. Globoja vietos LB apylinkės valdyba.

Vietos ateitininkų rengtas lietuvių tautinių šokių grupės "Grandinėlės" pasirodymas gausiai susirinkusios vietos lietuvių visuomenės buvo priimtas su atviru pasigėrėjimu ir pasididžiavimu. sb.-

soka Elena Kepalaitė, išraiškios šokio menininkė, balandžio 20 Philadelphijoje. Koncertą rengė vietos ateitininkai. Nuotr. V. Gruzdzio

ATGAIVINTAS SPAUDOS INFORMACIJOS BIURAS

PHILADELPHIJOS ŽINIOS

Gegužės 3 Lietuvos Banko patalpose įvyko susirinkimas siekiant suaktyvinti informacijos klubo veiklą. Prieš ketverius metus susidarys vienetas organizuotos veiklos plačiau neišvystė. Todėl Philadelphia Bendruomenės valdybos įpareigotas Kazimieras Čikotas sušaukė šį susirinkimą. Nors per visą laiką klubui priklausę ir pavieniai korespondentai rašė įvairiuose laikraščiuose, tačiau Philadelphia ir jos apylinkių visuomenėje pasigendama dažnesnių pranešimų. Todėl prieta išvados, kad įsteigtas klubas siektų iš savo narių disciplinuoto išpareigojimo nepraleisti vykstančių parengimų, rinkti žinias-informacijas apie vietos lietuvių gyvenimą, jų užsimojimus bei darbus ir paruošti reportažus kuo galima greičiau, kad informacijos būtų nepasėję ir įdomios skaitytojui. Taip pat, kiek galima, atidžiau sekti jaunųjų ir mažųjų veiklą, aprašant jų laimėjimus

ir tuo patraukti ir pripratinti jaunimą daugiau įdomautis savąja spauda. Susirinkimas išrinko valdybą iš 5 asmenų: Kazimiero Čikoto, Vinco Gruzdzio, Snieguolės Jurskytės, Rimono Mironienės ir Vinco Salčiūno. V. Gruzdzys patiekė susirinkimui informacijos klubo nuostatus, kuriuos valdyba pažadėjo peržiūrėti bei papildyti ir pristatyti ateinančiuose susirinkimuose.

Ruošiami televizijos programai. Birželio 1 d., 1 val. popiet, per KYW 3-jį kanalą, Philadelphia žiūrovai turės progos pasidžiaugti pusės valandos spalvota programa, kurią atliks lietuviai menininkai. Tai vis Jubiliejinių metų komiteto laimėjimai. Šią televizijos programą išrūpino komiteto nariai Gabrielius ir Rima Mironai. Programą atliks solistai: Stasys Baras, Daiva Mongirdaitė, virtuožas Kazys Daubaras (Charles Dauber) ir Philadelphia

tautinių šokių grupė "Žilvinas". Solistam akomponuos Aldona Kepalaitė. Visi Philadelphia ir jos apylinkių lietuviai yra prašomi šią programos datą įsidėmėti, atsižymėti savo kalendoriuose, painformuoti visus pažįstamus, kolegas ir kaimynus amerikiečius. Kuo bus daugiau žiūrovų, kuo bus daugiau reaguojama į šią programą ar tai laiškais ar skambinimais į stotį, tuo bus užtikrintos galimybės pakartotiniams pasirodymams.

Jubiliejinių metų komiteto nariai, gegužės 3 Lietuvos Banko patalpose buvo susirinkę aptarti nuveiktų ir užsibrėžtų darbų. Komiteto pirmininkas Algimantas Gečys trumpai apžvelgė kas buvo padaryta ir kokie gauti atsiliepimai. Kaip buvo minėta anksčiau, komitetas stengėsi kiek galima daugiau informuoti amerikiečius apie Lietuvos padėtį ir mūsų žygius bei veiklą. Philadelphia ir jos apylinkių amerikiečių

(nukelta į 6 psl.)

V. Vitkus, ALK Susivienijimo kuopos sekretorius, daro pranešimą.

Dainuoja solistė J. Šalnierė ALK Susivienijimo kuopos 60 metų minėjime.

Baltimorės žinios

Seimos komunijos diena šv. Alfonso parapijoje būna gegužės antrą sekmadienį — Motinos dieną. Šiemet 8:30 v. mišias aukojo prel. L. Mendelis.

Gegužės mėnesio metinė procesija Marijos garbei buvo gegužės 12 d. 4 v. popiet. Dalyvavo įvairios parapijos organizacijos. Sukalbėtas rožančius, litanija ir baigta palaiminimu Šv. Sakramentu. Sodaliatės nešė gražią Marijos statulą, kurią vainikavo gėlių vainiku.

Lietuvių darželiai išsiskiria iš visų kitų tautų. Tai rodo, kad lietuvis mėgsta prižiūrėti ir puošti savo namus, mėgsta ir gėlių darželius. Vieną iš gražiausių tokių gėlių darželių turi Gendrutė Valeikienė, kuri gyvena Kensington priemiestyje.

Suaugusių klubas gegužės 19 Statė Parke laukuose rengia gegužinę. Kiekvienais metais šioje vietoje jie rengia savo gegužines. Čia yra stalai, žaidimų aikštės. Visiem patogiu ir pailsėti ir pasilinksinti.

Kazimieras Pačūnas, ankstesnės kartos lietuvis, mirė savo namuose Pelham gatvėje gegužės 4. Velionis atvyko iš Lietuvos į Baltimorę. Jo žmona mirė prieš keletą metų. Gedulingos mišios už jo sielą aukotos šv. Alfonso bažnyčioje gegužės 7. Palaidotas New Cathedral kapinėse. Nuliūdime liko dukra Katerina ir sūnus Bernardas.

Bronius Malinauskas, naujos kartos lietuvis, po sunkios ligos mirė gegužės 4. Velionis, kol sveikata leido, dalyvavo lietuviškoje veikloje, tarnavo Amerikos kariuomenėje ir buvo veteranas. Mišios už jo sielą aukotos šv. Petro bažnyčioje gegužės 8. Palaidotas Baltimorės tautinėse kapinėse.

Jonas Obelinis

Hartford, Conn.

"Aido" choro pobūvis

Salia visuomeninių organizacijų, Hartforde veikia vienintelė meno institucija — tai "Aido" choras, vadovaujamas muziko Jurgio Petkaičio. Šis choras yra dainavęs ne tik Hartforde, bet ir kitose lietuvių kolonijose: Worcesteris, New Havene ir kitur. Taip pat choras yra dalyvavęs lietuvių dainų šventėse New Yorke ir Chicagoje.

"Aido" choras gieda didesnių švenčių — religinių ir tautinių — proga Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčioje, ir jo darnumu bei skambumu gėrisi ne tik lietuviai, bet ir amerikiečiai, kurie tuo laiku būna bažnyčioje.

Kaip kas metai, taip ir šiemet choras rengia puikų pobūvį — šokius su programa. Tai bus gegužės 18 d. 8 val. vak. L.A.P. klubo didžiojoje salėje, 227 Lawrence St., Hartford, Conn. Šokiam gros europinio tipo orkestras.

Visi Hartfordo ir apylinkių lietuviai prašomi šiame "Aido" choro pobūvyje kuo gausiausiai dalyvauti. Savo atsilankymu moraliniai paremsime chorą už jo į dainos meną įdėtą darbą, o chorisistų pasiaukojimą (Repeticijos būna kas savaitę).

Įėjimo auka tik 2 dol. Svečiams bus paruošti skanūs užkandžiai. (Gėrimų, jei kas norės, svečiai atsineša patys).

J. Bernotas

ŽINIOS IŠ NASHUA, N.H.

Jokūbas (James) Kokoskie, balandžio 25 važiuodamas automobiliu iš Alexandria, Va., kur jis dirba apdraudos bendrovėje, 27 kelyje arti Princeton, N. J., susidūrė su autobusu. Jis buvo pavojingai sužeistas ir nuvežtas į Princeton ligoninę bei šamonės. Toji nelaimė įvyko nakties metu. Motina Elena Kokoskie ir duklė, sužinojusios apie nelaimę, buvo nuvykusios sužeistą pamatyti. Jos ten prabuvo dvi savaites. Gydytojas patarė jom grįžti į namus, nes nežinoma kada jis atgaus šamonę. Iki šiol (gegužės 12) jis tebėra be šamonės. Jokūbas Kokoskie yra tik 23 m. amžiaus, pereinantis metais garbingai užbaigė Princeton universitetą. Jis pasižymėjo sporte Nashua ir Princeton universitete. Tikimės, kad su Dievo pagalba jis atgaus šamonę ir pasveiks. Iš Alexandria, Va. jis vyko į Nashua dalyvauti savo sesers jungtuvėse, kurios turėjo įvykti balandžio 27, bet dėl nelaimės atidėtos.

Jonas Nadzeika, 53 m. amžiaus, gyv. 7 South St., balandžio 24 d. mirė veteranų ligoninėje, Manchester. Palaidotas balandžio 27 iš Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Sv. Kryžiaus parapijos kapinėse. Buvo pašarvotas Kazio Kazlausko laidotuvių name. Velionis priklausė parapijai ir jos draugijom: Maldos Apaštalavimo ir Sv. Juozapo ir buvo veteranų D.A.V. nariu. Liko liūdesy pamotė Marija Nadzeikienė ir ketletas giminių.

Bernardas A. Sviderskis, gyv. 37 Dexter St., mirė balandžio 28. Velionis buvo pašarvotas Kazio Kazlausko laidotuvių name, 8 E. Pearl Street. Palaidotas Sv. Kryžiaus kapinėse po gedulingų mišių Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje.

Jaunas lietuvis Antanas Šaka birželio 2 užbaigs mokslus Northern Michigan universitete. Jo tėvelis Antanas Šaka, gyv. 98 Allds St., planuoja vykti šio mėnesio pabaigoje į Michigan. Kartu su juo pasižadėjo vykti ir jo draugas Vladas Šimkus.

West End Beverage bendrovės (lietuvių) įstaiga, 46 Spring Street, gegužės 2 vidurnaktį išlaužė du vyrų, atvykę iš Manchesterio. Policininkas, eidamas pro tą įstaigą, pastebėjo juos viduje ir tuojau pranešė nuovadai. Atvykę policininkai apsupo namą ir tuos vyrus areštavo. Rado ir jų plėšimo įran-

kus. Apskrities teismo teisėjas rado rimtą priežastį bylai ir ją perkėlė į aukštesnį teismą rugėžio mėn. terminui. West End Beverage bendrovės prezidentas yra Vincas Urbonavičius.

Jonas Nadzeika, 53 m. amžiaus, gyv. 7 South St., balandžio 24 d. mirė veteranų ligoninėje, Manchester. Palaidotas balandžio 27 iš Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčios Sv. Kryžiaus parapijos kapinėse. Buvo pašarvotas Kazio Kazlausko laidotuvių name. Velionis priklausė parapijai ir jos draugijom: Maldos Apaštalavimo ir Sv. Juozapo ir buvo veteranų D.A.V. nariu. Liko liūdesy pamotė Marija Nadzeikienė ir ketletas giminių.

Bernardas A. Sviderskis, gyv. 37 Dexter St., mirė balandžio 28. Velionis buvo pašarvotas Kazio Kazlausko laidotuvių name, 8 E. Pearl Street. Palaidotas Sv. Kryžiaus kapinėse po gedulingų mišių Sv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje.

James Kokoskie

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE

Kennebunkport, Maine

- Jau priimamos rezervacijos į pranciškonų vasarvietę, kuri šiemet veiks nuo birželio 28. Pigių kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlantu ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarėjimui sąlygas.
- Registruojami taipgi ir berniukai į vasaros stovyklą, kuri prasidės birželio 28 ir tęsis iki liepos 26. Visų rūšių sportas, graži gamta kartu su liuanistinėmis pamokomis yra puiki vieta berniukams praleisti mėnesio atostogų.
- Stovyklos ir visos vasarvietės reikalais reikia rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Telefonas: (207) 967-2011, o nuo birželio 28 d. (207) 967-2771

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

Po 100 dol. M. Uniewicz, Hartford, Conn. N. N. Brooklyn, N.Y.

25 dol. Alexandra Matulionis, Maspeth, N.Y.

Po 10 dol. R. Lukas, Interlaken, N.J. P. Dijakonova, Haddon Hts. N.J. O. Sepetauskienė, Paterson, N.J.

7 dol. B. Sabeckienė, Linden, N.J.

5 dol. V. Stankevičienė, E. Rockaway, N.Y. P. Stevens, Miami, Florida.

Visiem aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistumėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukas siūsti: Building Fund, Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— **Bogotoje** rugpjūčio 18-25 įvykstančiame tarptautiniame Eucharistiniame kongrese gausiai dalyvaus ne tik Pietų Amerikos kraštų lietuviai, bet ir įvairios JAV lietuvių maldininkų grupės iš Chicagos, New Yorko, Californijos ir kitų vietovių. Kolumbijoj sudarytas lietuvių sekcijos komitetas iš profesorius dr. kun. Vyt. Mankeiliūno ir Lietuvos konsulo St. Siručio pasirūpins maldininkų sutikimu, nakvynėmis ir pragyvenimu.

— **Vladas Ramojus** pabagė rašyti veikalą "Kritusieji už laisvę" antrą tomą. Ten atskleidžiama nauja autentiška medžiaga apie Lietuvos partizanų veiklą okupuotoje Lietuvoje šio pokario dešimtmetyje. Šis tomas palies 75 įvairias Lietuvos vietas, kur buvo pasireiškę partizanų veiksmai. Antrasis tomas bus iliustruotas autentiškomis foto nuotraukomis ir turės žuvusiųjų bei vietovių vardynus.

— **LB Vokietijos krašto taryba** išrinko 5 asmenų delegaciją į Pasaulio lietuvių seimą, įvyksiantį rugpjūčio pabaigoje New Yorke. Delegacijon įeina: KV pirm. inž. J. K. Valiūnas, Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, dr. J. Grinius, tėv. Bernatonis ir A. Lingė.

— **Vilniaus operos solistą** Virgilijų Noreiką ir "Estonija" (Tallinno) operos solistą H. Krumą Maskva įtraukia į savo "žvaigždyną". Sov. S-gos kultūros ministeris J. Furceva pasakė spaudos atstovam, kad gegužės 5-13 Maskvoj rengiama festivalyje pasirodys ir šie solistai. O festivalio vardas — "Maskvos žvaigždės". (Elta)

— **Koncertuoti Lenino garbei** gegužės 22 (98-tą Lenino gimtadienį) Kremliu buvo iškviestas ir V. Bartusevičiaus vadovaujamas "Lietuvos" ansamblis. Kremliaus iškilmių išvakarėse ansamblis koncertavo Čaikovskio vardo salėj, kur buvo ir komisija, vertinanti kandidatus premijai gauti. (Elta)

— **JAV LB Kultūros fondo** ateities uždavinių planavimui yra sudaryta Kultūros fondo planavimo komisija. Komisiją sudaro: prof. dr. Vytautas Bieliauskas, Karolis Drunga, prof. dr. Petras Jonikas, prof. dr. A. Klimas, prof. dr. Rimvydas Silbajoris, kun. Kęstutis Trimakas, S. J., ir prof. dr. Vytautas Vardys.

— **ALto valdyba** šiais metais gavo daug laiškų, daugiausia iš amerikiečių jaunimo, studijuojančio įvairiuose universitetuose. Prašoma informacinės literatūros anglų kalba apie Lietuvą. ALto biuras, atsakydamas su paaiškinimais ir gautus laiškus, šiais metais jau yra įsiuntęs virš 200 knygų ir brošiūrų apie Lietuvą.

— **Argentinos tautinių šokėjų grupė** atvyksta į Chicago ir pirmą kartą dalyvaus JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventėje. Prasidėjęs po Jaunimo kongreso gražus bendradarbiavimas yra tęsiamas ir Pietų Amerikos jaunimo dalyvavimas mūsų didžiųjų įvykių šventėse yra didžiai naudingas tų kraštų lietuviškai tautinei gyvybei stiprinti.

— **LB Kultūros Fondo valdybą** sudaro: Anatolijus Kairys — pirm., Vytautas Jesinavičius — vicepirm., Leonas Juškaitis — sek., Vincas Grėbliūnas — išd., Antanas Kareiva — reik. ved., dail. Jurgis Daugvila — meno vad., Juozas Slajus — Gimtosios Kalbos reik. ved., Raimundas Panaras — narys, Leonardas Dambriūnas — Gimtosios Kalbos red., J. Augustinus — Metrašcio red.

PADEKA

S. m. balandžio 28 įvyko lietuvių katalikių moterų 60 metų organizuotos veiklos minėjimas. Šia proga reiškiamas nuosirdžiaus padėką šio minėjimo vyriausiai organizatorei, daug darbo ir sumanumo įdėjusiai Lietuvos Katalikių Moterų Organizacijų Sąjungos Fondo pirminei M. Lušienei, prel. J. Balkūnui už invokacijos, gerb. prelegentėms Ses. M. Augustai iš Putnamo ir O. Bačkienei iš Washingtono už turiningas paskaitas, komiteto narėms — R. Reventienei už sėkmingą loterijos ir kitų darbų pravedimą, J. Kregždienei, p. Norvilienei, O. Kubilienei, M. Saulienei, T. Dzikienei, p. Ažuolienei, p. Kondratienei, p. Bobelienei, E. Vaišnoraitėi už reikšmingą įnašą šio minėjimo proga.

Mūsų ypatingą padėką didžiam menininkui dail. A. Galdikui, padovanojusiam vertingą savo kūrybos paveikslą, dr. O. Labanauskaitėi, žodžio sešėms Lietuvoje ir laiško Jungt. Amerikos Valstybių prezidentui autorei, A. Uknevičiūtei, skaičiausiai sveikinimus ir telegramas, meninės dalies vadovei S. Gedvilaitėi ir išpildytojom — V. Lušytei, I. Sandanavičiūtei, J. Balsytei ir R. Navickaitėi, poetėi K. Graudienėi už parašytus meniškų žodžių, A. Ignaičiui už šviesos efektus.

Dėkojame visiem atsilankiusiems svečiam, organizacijų atstovam, tariusiems žodį, bei sveikinusiems raštu ir visiem kitiem, nuosirdžiai prisidėjusiems prie šio minėjimo pasisekimo.

Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos Valdyba.

Senas laikraštis...

(atkelta iš 4 psl.)

lekcijom", penktadienius "petynciom" ir t.t.

Bet pro tą senoviską kalbą ir senoviską sintaksę spindi graži lietuviška dvasia — rūpestis šviestis, kovoti už savo tautos reikalus, rinkti aukas ir telkti visas jėgas savo tautos labui. Tėvynės meilė ir suvedavo į parengimus, vaidinimus tiek daug, kad žmonės netilpdavo salėse.

Laikraščio technika

Pirmoji spauda buvo pionieriška. O kur pionierių nuotai-ka vyrauja, ten nesirūpina forma. Ir patys redaktoriai juk buvo nepirtyrė, nesimokė to "amato". Buvo tik šiek tiek rašto pramokė. Tai ir redagavo, kaip išmanė, kaip kiti patarė.

Laikraščio technika dabar at-rodė labai skurdi. Laužymas toks paprastas. Pradėta pirma-me puslapyje pirmoje skiltyje ir taip rieta ir rieta per skil-tis tolyn. Nėra jokios didesnės antraštės, jokios antraštės per dvi skiltis. Laikraštis tik su-krautas kaip malkos. Ir to už-teko. Žmonės ir nepastebėjo, kad jo išvaizda kukli. Jie juk džiaugėsi turiniu. (p.j.)

Paguoda

Baili atostogautoja, keldama-si valtimi per upę, paklausė valtininką:

— Pasakykite, ar buvo tokių atsitikimų, kad šitai besike-liant per upę kas nors iškris-tų, nuskęstų ir dingtų.

— Ne! Pas mus niekas ne-dingsta. Jei ne pirmą, ne an-trą, tai trečią dieną vis tiek suran-dame, — ramiai atsakė valti-ninkas.

Su geru draugu pavasario pievelėje

Nuotr. R. Kisielaus

SESELIŲ RĖMĖJŲ SEIMAS BROCKTONE, MASS.

Nukryžiuotojo Jėzaus Sese-rų Rėmėjų 23-čias metinis sei-melis įvyko gegužės 5 vienuo-lyno patalpose Brockton, Mass. Kun. Aloyzas Klimas, vienuo-lyno kapelionas, atidarė seimelį malda ir pasveikino visus daly-vius. Seimelio vedėjas V. Gors-ki pristatė naują rėmėjų dva-sios vadą kun. Vincentą Val-kavičių, kuris sveikino visus ir ragino kiekvieną įrašyti po vieną naują narį į rėmėjų skai-čių. Taip pat žadėjo metų bė-gyje aplankyti visus rėmėjų skyrius.

Motina Amadeus, naujoji vienuo-lyno vyresnioji, sveikino vi-sus rėmėjus, dėkojo už nuosir-džią paramą vienuolyno reika-lam, prašė padėti išsimokėti naujo senelių namo skolą, ku-ri yra per 200,000 dol. Taip pat skatino visus malda, žodžiu ir darbu prisidėti prie pašaukimų ugdymo.

Advokatas Antanas Young perskaitė pereinčių metų sei-melio protokolą ir pridėjo savo paraginimo žodį, kad išmokėtų skolas per devejus metus.

Seimelyje dalyvavo ir sveiki-no šie kunigai iš įvairių kolo-nijų: kun. A. Kontautas, buvęs ilgametis rėmėjų dvasios va-

das, kun. S. Saulėnas iš Cam-bridge, Mass., kun. A. Baltru-šiūnas iš So. Boston, Mass., kun. A. Abračinskas iš Nor-wood, Mass.

Įvairių kolonijų skyrius at-stovavo: Jean Malinauskaitė — Cambridge, Mass, Anelė Gra-bol — South Boston, Mass., Ma-rijona Phillips — Lawrence, Mass., Sadie Wassel — Amster-dam, N.Y., Elaria Petraitis — Worcester, Mass., Sofija Vos-ney — New Britain, Conn.

P. Paukštieinė, negalėdama atvykti, laišku sveikino ir at-siuntė savo auką iš Chicago, Ill.

Pertraukus metu Šv. Kazi-miero parapijos choras iš Brocktono išpildė gražią meni-nę programą. Vadovavo kun. V. Valkavičius ir vargoninkė Stefanija Ventrė.

4:15 val. popiet kun. V. Val-kavičius aukojė mišias ir pa-sakė trumpą pamokslėlį. Po mi-šių visi susirinko vaišių ir prie vakarienės stalo tęsė toliau sei-melio diskusijas. Al. Kleponas, loterijų komisijos pirmininkas, nuosirdžiai ragino visus prisidėti prie Labor Day loterijos platinimo ir surinkti daugiau pinigų nei kitais metais.

Kleponio kalbą baigus "Friendship Club" laimėjo: — 1000 dol.—Vincas Jucas iš Nor-wood, Mass., 200 dol. Viktoras Zaneski iš New Britain, Conn., 100 dol. Elena Jenkelunas iš New Britain, Conn., 100 dol. Agnes and Ray Zekas, Luzer-ne, Pa.

Keturi asmenys laimėjo 50 dol. vienuolika po 25 dol. ir 48 po 10 dol.

Rėzoliucijų komisija perskai-tė šias rezoliucijas:

1. Padėkoti visiem klebonam ir kunigam už paramą, suteik-

imą. 2. Dėti ypatingas pastangas padėti seselėm išmokėti visą senelių namo skolą.

3. Melstis ir raginti kitus melsti Dievo, kad atsirastų nau-jų pašaukimų į vienuolinį gy-venimą.

Seimelis baigtas malda ir Lietuvos himnu.

S.M.J.

Philadelphia, Pa.

(atkelta iš 5 psl.)

laikraščiuose tilpo net 33 ma-žesni ar didesni aprašymai są-ryšy su Vasario 16 minėjimu, Pabaltiečių banketu bei knygu ir tautodailės paroda. Juozas Ardys, Jubiliejinių metų finan-sų sekcijos vadovas, pranešė kiek buvo surinkta aukų jubi-lijinių metų veiklos išlaidom padengti. Jis pastebėjo koks yra efektingas aukų rinkimas, kai aplankomas kiekvienas lie-tuvis asmeniškai. Jubiliejinių metų komiteto ateities darbai numatomi šie: televizijos pro-grama, ekumeninės pamaldos katedroje, kviečiant visų pa-vergtųjų tautų atstovus, ir lie-tuvių dailininkų paroda Civic Centre.

Lietuvių Moterų Klubų Fede-racijos Philadelphia klubo v-ba ruošia vakarą gegužės 24 d. 7 val. vak. Lietuvių Ban-ko patalpose. Tai bus paskuti-nis moterų suėjimas prieš va-saros atostogas. Šiame vakaro-jime klubo narės, kurios akty-viai dalyvauja Jubiliejinių me-tų komiteto veikloje, pasidalins nuveiktų darbų išpūdžiais.

tą Nukryžiuotojo Jėzaus Sese-rų rėmėjams.

2. Dėti ypatingas pastangas padėti seselėm išmokėti visą senelių namo skolą.

3. Melstis ir raginti kitus melsti Dievo, kad atsirastų nau-jų pašaukimų į vienuolinį gy-venimą.

Seimelis baigtas malda ir Lietuvos himnu.

KNYGOS PAPIGINTOM KAINOM

Table listing various religious and philosophical books with their authors and prices. Includes titles like 'Mano katekizmas', 'Saulės giesmė', 'Marios ansireiškimas', etc.

Table listing poetry (POEZIJA) with authors and prices. Includes authors like Saulė kryžiuose, L. Andriekaus, Naktigonė, etc.

Table listing Beltristika (BELETRISTIKA) with authors and prices. Includes authors like Pavašario lietus, A. Barono romanas, Šamoklas, etc.

Table listing Istorija, Geografija (ISTORIJA, GEOGRAFIJA) with authors and prices. Includes authors like Vyskupo P. Bučio atsiminimai, Vyskupo P. Bučio atsiminimai, etc.

VASAROTOJŲ DEMESIUI!

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiaje CAPE COD kurorte — gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietės viloje

AUDRONĖ

87 EAST BAY RD, OSTERVILLE CAPE COD MASS. 02655

Tel. (Area 617) 428-8425

Atidaroma vasarą nuo birželio 22 d. ir jau dabar priimami užsakymai.

Kreiptis:

E. JANSONAS 15 Rosedale St. Boston, Mass. 02124, Tel. 288-5999; po birželio 22 — tiesiai į vilą AUDRONĖ, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass 02655, Tel. 428-8425.

Visi mieliai kviečiami atvykti!

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ-DOVANAS į LIETUVĄ ar USSR NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590

(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjams NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma—skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- List of agency branches with addresses and phone numbers: ALLENTOWN, PA., BALTIMORE, MD., BROOKLYN, N.Y., BUFFALO, N.Y., CHICAGO, ILL., CLEVELAND, OHIO, DETROIT, MICH., FARMINGDALE, N.J., HAMTRAMCK, MICH., HARTFORD, CONN., JERSEY CITY, N.J., LOS ANGELES, CAL., NEWARK, N.J., NEW YORK, N.Y., PHILADELPHIA, PA., RAHWAY, N.J., ROCHESTER, N.Y., SO. BOSTON, MASS., SOUTH RIVER, N.J., SYRACUSE, N.Y., TRENTON, N.J., UTICA, N.Y.

Lietuvių pranciškonų kul-tūrinei veiklai tęsti reika-lingas jaunimas.

Pranciškonai nuosirdžiai kviečia lietuvius jaunuo-lius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.

Dvasinės veiklos dirva la-bai plati.

Jaunuočiai priimami klie-rikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašo-ma šiuo adresu:

Provincial Superior Franciscan Monastery Kennebunkport, Maine 04046

ELENAI KAUSEVICIENEI

Uoliai lietuviškų reikalų rėmėjai, Maironio Parko šeimininkei

su šeima, jos mylimam tėveliui Lietuvoje mirus, reiškiau gilia užuojautą

Kazys Adomavičius

Worcester, Mass.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Estas, didmeistris Paul Keres laimėjo Vak. Vokietijoje, Bambergo šachmatų klubo (1868) šimtmečio jubiliejinį turnyrą, pakroves 12 taškų iš 15 galimų, 2-3. didmeistris Lothar Schmid (Bamberg) ir pasaulio čempionas T. Petrosjan po 10 tš., R. Teschner (Berlin) ir W. Unzicker (Muenchen) po 9½, 6. Jugoslavijos — Ivkov 9, Suomijos Westerenen 8½, Olandijos Donner 8 tš.

Buv. pasaulio čempionas M. Talis išlygino mačą su Jugoslavijos didmeistru Gligoričiu, Belgrade, 3-3. Dar liko 4 partijos.

Dr. Alg. Nasvytis laimėjo antrą vietą Clevelando Chess Center turnyre su 7½-2½. Laimėtojas — R. Burns surinko 9½ tš.

Tomas Žižys, 12-metis Loyola High mokyklos mokinys, laimėjo Montreale miesto p-bėse I vietą "Minor" grupėje, surinkęs 5½-½ tš.

JAV komanda, pasaulio korespondencijos šachmatų p-bėse baigė 4 v. iš 9 dalyvaujančių valstybių. JAV komanda žaidė šių elučių autorius. Jis surinko 4-4 tš., įveikęs Turkijos ir Japonijos varžovus, su Jugoslavijos, Belgijos, Austrijos ir šveicarijos var-

žovais sužaidė lygiomis, pralaimėjo Rytų Vokietijai ir Danijai.

Lietuvos p-bėse, Vilniuje, klaipe-dietis B. Rumiancevas įveikė panevėžietį Plungę ir Vilniaus meistrą D. Lapienį, pirmąja turėdamas 2-0, A. Butnorius (Kaunas), A. Normantas (Vilnius) ir K. Kaunas iš Kauno po 1½-½ tš. Lietuvos šachmatų veteranas Vladas Mikėnas įveikė R. Barstaitį (Klaipėda) ir turi laimėtiną partiją prieš panevėžietį Plungę. Moterų p-bėse, daugkartinė Lietuvos čempionė V. Kaušlaitė ir jauna vilnietė S. Kliugaitė pelnijo po 2-0 tš.

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORKE

Šeštadienis nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schliefer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekma-dieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjai: Antanas Maželka VI 6-6332 ir Romas Kezys TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PADĖKA

Balandžio 15 mirus Antani-nai Kivitienei, nuoširdžiai dėkoju Maspetho lietuvių parapijos kunigam už religinį patar-navimą; už mišias prel. J. Balkūnui, kun. J. Pakalniškiui, kunigui Lekešui. Prel. J. Balkūnas apeigų metu prisiminė jos veiklą parapijoje ir draugijose.

Velionė palaidota šv. Jono kapinėse. Prie kapo maldas sukalbėjo prel. J. Balkūnas ir kunigas J. Pakalniškis.

Taip pat didelė padėka laidotuvių direktoriui Kodžiui už visus patarnavimus, V. Beleckiui, Winter Garden savininkui, kur buvo surengti puikūs pietūs.

Velionė paliko 1 sūnų, tris dukras, kurie visi vedę, 14 vaikų ir 2 provaikaučius.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie lankėsi ligoninėje per 52 dienas. Kurie negalėjo atsilankyti, atsiuntė užuojautos kortelių.

Nuoširdi padėka ir tiem kurie aukojo mišias ir gėles.

Ilsėkis ramybėje!

J. Kivita ir šeima

SPORTAS

Sekmadienį futbolas

Ateinantį sekmadienį pirmoji Lietuvių Atletų Klubo futbolo komanda baigia 1967-68 metų futbolo pirmenybių sezoną, kuris buvo nevisai sėkmingas. Mūsų šaliai yra priešpaskutinėje vietoje ir šios rungtynės padėties nepakeičia. Svarbios jos betgi mūsų priešininkui Kingston SC, kuris kovoja dėl lygos meisterio vardo, kartu su White Plains ir Bavarians. Laimėjęs rungtynes, Kingstonas turi daug vilčių pirmai vietai — su automatišku perėjimu pirmojo lygos. Pirmo rato rungtynėse Kingstonas namie mūsų šaliai atskaitė net 12:1. Ir dabar jie aiškūs favoritai, bet jei mūsų šaliai pasirodytų pilnos sudėties, tai dar visko gali būti. Rungtynės įvyks 4 val. vak. Kissena Corridor aikštėje, Booth Memorial Ave. Flushing, N. Y.

Rezervinė savo sezoną jau seniau baigė, sumušdama visus rekordus — 18 rungtynių pralaimėta, o įvarčių santykis irgi nekasdieniškas 6:116!

Šeštadienį žaidžia tik jaunučiai Metropolitan Oval Maspeth, L. I., prieš German-Hungarians 2:15 val. Jauniai žaidžia sekmadienį 4:30 val. prieš Gottschee, Throgs Neck stadione. **Atletas**

KREPŠINIO IR TINKLINIO PIRMENYBĖS

1968 m. S. Amerikos Pabaltiečių krepšinio ir tinklinio pirmenybės įvyks gegužės 19 sekmadienį, Clevelande, Ohio. Varžybas vykdos SALFASS-gos centro valdyba, talkinant Clevelando LSK žaibui.

Jau paaiškėjo, kad estai šiose varžybose visai nedalyvaus dėl peržemo jų žaidėjų lygio. Latviai išregistravo dalyvauti vyrų krepšinyje, jaunių krepšinyje, vyrų tinklinyje ir moterų tinklinyje. Šiose šakose varžybos ir bus vykdomos, kadangi lietuviai yra pasiruošę dalyvauti visose pirmenybėse numatytose šakose.

Kiekvieną tautybę atstovaus atitinkamos šakos rinktinės komandos. Lietuvių rinktinę sudarymu rūpinasi SALFASS-gos krepšinio bei tinklinio komitetai, bazuojantis balandžio 27-28 Detroite įvykusiose S. Amerikos lietuvių krepšinio ir tinklinio pirmenybėse dalyvavusiais žaidėjais.

Žaidynės vyks Cathedral Latin High School salėje, 2056 E. 107 St. (tarp Euclid Ave. ir Carnegie Ave.).

Žaidynių tvarkaraštis:
12 val. — moterų tinklinis,
1:15 val. vyrų tinklinis,

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: GL2-2923

RONFORD MOVING and STORAGE LOCAL & LONG
204 Monroe St. Brooklyn
24 hr Service—638-1442. Low rates Insured Movers; 7 days a week.

EMBASSY TAXI & LIMOUSINE SERVICE
U Call We Go
Airports, Weddings, Funerals, etc.
992-7400
1230 Ogden Ave Bronx
ask for Mr Mills

Lake Drew Lodge 1 hr from N.Y.C. boating, fishing, swimming, tennis, etc. Special discount to: groups—churches, bus outings. SP 6-0761, FO 8-4441, JA 9-3716 in N.Y.C.; (914) 878-4821 — R.F.D. 2, Holmes P.O.N.Y. Ludingtonville, N.Y.

FAMILY VACATION?
Send for TIANA BROCHURE that describes "The Perfect Holiday" — Call: 516 RA 8-1488 or write: TIANA BAY RESORT MOTEL Hampton Bays, L.I. N.Y. 11946

Sunnybrook fun, relaxation for the entire family. New large swimming pool. Boating, fishing at your door. Evening entertainment, German-American meals. All churches nearby. \$53 & up wkly. during July and August. Special Spring-Fall rates. Booklet. E. Bitter, RD 1, Catskill, N.Y. — Phone 518-943-3131

EXP OPERATORS ON SKIRTS
Steady work nice working conditions Section and Complete EMMY SPORTSWEAR 124 East Broadway N.Y.C. Call WO 4-5848

Marie's of Manhasset The House of Brides—the ultimate in complete ensembles for brides, bridesmaids, mothers formal, cocktail dresses beautiful original creations at reasonable prices. 1581 Northern Blvd. Manhasset L.I. Call NYC area 212 FL 7-9684 ask for Miss Marie.

MALONEY BROTHERS ROOFING FULLY INSURED
All work guaranteed — no job too small or too big. 505 68th Street Brooklyn. Call 745-8555

Operators (sewing machine). Experienced or straight sewers and merrrow. Suits, dresses, blouses. 35 hour week. Steady work, modern plant. D'Armigene Inc., Bay Shore. MO 5-9200 — Work near home

RENT A NEW CAR \$69.50
7 Day Week
Air Conditioned.
FREE MILES!
Daily — Weekly — Monthly
ASTORIA RENTAL YE 2-4100

EXP OPERATORS ON DRESSES
Section work steady work all year round good salary work near home PUERTO RICAN SPORTSWEAR 275 Grand Street N. Y. C. — Call, 226-8309

SEE THE LARGEST SELECTION OF PACEMAKER and ALGLAS BOATS

ON THE EAST COAST AT CPL YACHT SALES

"Alglas 25' Wahoo"
FISHERMAN

\$5,390 Del.

C.P.L. YACHT SALES

189 W. Montauk Hwy. Lindenhurst, N.Y. 888-5600

395 Woodcleft Avenue Freeport, N.Y. 623-8100

Doc Soul and His Red Hot Record Machine Entertainment for all occasions: parties, diskoteks, wedding receptions, cocktail sips — For the best in music, contact Doc Soul at his Soul Clinic 529-2914. Also comes with band — Bandah Thomas Jr. production.

2:30 val. iškilmingas aktas ir dalyvių paradas.
3 val. — jaunių krepšinis,
3 val. jaunių krepšinis,
4:15 val. vyrų krepšinis.

Sios pirmenybės vyks 50 metų sukakties ženkle, nuo Pabaltijo valstybių nepriklausomybių atkūrimo. Sportininkai ir lietuvių visuomenė kviečiami suteikti šiom žaidynėm pridėramą dėmesį.

Salfass-gos Centro Valdyba

EVEREADY TRAILER CO. says, Come to Us Last! Bring the best deal you've gotten, we'll beat it on Sero Scotty, Go-Tag-Along, Wildcat, Puma, Eldorado, Winnebago, K.D., Pick up caps—largest stock of trailer hitches in N.J. Route 22, Scotch Plains. 322-9544.

OLD McDONALD'S CAMPSITE
located 1 mile North of red light at Wurtsboro N.Y., on Rt. 209 get off Rt. 17 at Exit 113 and go North. 100 sites with rustic setting in the pines.
Tel. (914) 888-2337
Wurtsboro N.Y. 12790

COME FLY WITH US CHATHAM AVIATION
CESSNA SALES AND SERVICE
Morristown Airport
(201) 539-8500

AERO-CRAFT YORK 18' DELUXE FIBERGLASS I/O
Panoramic windshield, vented, mechanical steering, bucket style type swivel seats, 160 HP. Merc-Cruiser I/O, compass, speedometer, completely equipped. Ready to go! \$3200 All Sport-Craft Models to 27'. Complete marine service — L.I.'s most beautiful marina
LIGHTHOUSE MARINA
Meeting House Creek Rd. Aqueduct (off Rt. 25 at Blinker). Tel. 722-3400

L & D TRUCKING
No Job Too Big or Too Small
(2) 68 Vans 3 Men
All Work Guaranteed
Call
892-1980 or 823-8407

Bookkeeper Assistant knowledge of accounts payable & some payroll for major internat'l Co. in Bklyn, Qns area. Salary open, benefit program, profit sharing incentive. Aircondition, parking lot. Vacation in 6 mos. Call Charles Joseph, (212) 497-4900

OPERATORS exp on Singer machines section work steady work near home; also Exp Presser on Ladies Dresses. — VALENTINOS SPORTSWEAR 59-63 56th Road Maspeth L.I. Call TW 4-2687

EXP OPERATORS on Merrrow machine
Must do a complete garment steady work — work near home Danbury Knitting Mills 1026 Cypress Avenue Ridgewood Queens.

OPERATORS exp on Blindstich & Overlock Machines and exp zipper setters Steady work nice working conditions ARDEE CO 50 South 4th Street Brooklyn Call EV 8-5572

CAMPER RENTALS — SAMKE CO., INC. VACATION CAMPERS

ARTCAR INC.
Open Road, Travel Mate, E-Z Camper
Draw Tite and Reese Hitches Sales and Rentals
Route 17, Mahwah, N.J. (201) 529-3221

DRUMMER BOY STEAK & LOBSTER HOUSE

1 mile North from the Bear Mountain Bridge — Charcoal broiled steak in dining room salad & bread beverage all for \$2.95. Open 6 days a week, closed Tuesdays. Call 914-446-3365 ask for Kurt Mandosky.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Prašau pratešti prenumeratą 1968 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$7.00

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

SEKMADIENIAIS ATIDARYTA 12-6 • (212) 244-1346 •

Sandor Furs, Inc.

GERIAUSI KAILIAI ŽAVETINAI PUOSNŪS S. ROSS

305 SEVENTH AVE. (cor. 27th ST.), NEW YORK, N.Y. 10001

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe

REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

FAITH

Universal šermentinėje laidotuves yra tikėjimo paliudijimas.

"Praying Hands" by Albrecht Dürer

universal FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

PAMINKLAI STATOMI VIŠOSE KAPINĖSE

Šiam amatui pasruošimas garantuoja tinkamą patarnavimą

HOLLANDER CYPRESS CORPORATION
800 JAMAICA AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
AP 7-2332

PEERLESS MEMORIALS
65-31 Grand Ave. Maspeth, N.Y.
DA 6-2123
W. Bielanski - C. Kardovich
E. Novak

(212) 326-2356 Paminklai amžiams

Ettore Galeno, Inc.

Vietoje gamnami, čia pasirenkami ir pastatomi bet kur. Pagrindinė įstaiga: prie St. Johns kapinių, 7954 Metropolitan Ave., Middle Village, L.I., N.Y. prie St. Charles kapinių: 1232 N. Wellwood Ave., Pine Lawn (via W. Babylon P.O.), L.I., N.Y.

Kas norėtų skelbtis Darbininke prašomas skambinti:
GLenmore 2-2923

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY

Kelionės plačiame pasauly

WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui.

Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuves geriausias dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užėikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Administracija GL 2-2923
Redakcija GL 5-7281

Kun. dr. A. Paškus, šv. Jono universiteto profesorius, įstojo į Lietuvos Fondą, dabar įmokėdamas 50 dol., kitus pažadėdamas įmokėti vėliau. Fondo vaju New York'e vykdo specialų komitetą, kuriam pirminkauja dr. J. Kazickas.

Pavasario balių rengia New Yorko Skautams Remti Komitetas. Balius bus gegužės 25, šeštadienį, 7 v.v. Maspetho lietuvių parapijos salėje, 64-14 56 Road, Maspeth, N.Y. Laimėjimam leidžiama du dail. V. K. Jonyno paveikslai. Staliukus užsisakyti pas Oną Raubienę, tel. 849-9019.

New Yorko lietuvių vyrų choro organizatorius Vl. Baltušaitis, atsiseivindamas praėjusiais metais, prašė savo 30 vyrų ir ragino: "Laikykites, neišsiskirstykite, bet dainuokite ir toliau. Aš prašau jūsų!" Choras paklausė ir tebedainuoja. Šio choro koncertas įvyksta gegužės 18 d. 7 val. vak. punktualiai Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhavene. Lietuvių visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti ir paremti choro darbą.

A.L.R.K. Federacijos New Yorko New Jersey apskrities v. ba gegužės 19 d. 12 val. (tuojau po sumos) Angelų Karalienės parapijos salėje, 213 So. 4th. St. (įėjimas iš Roebing St.) Brooklyne kviečia draugijų bei organizacijų atstovų susirinkimą.

Parduodama vaistų laboratorija ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P. O. Box 9112, Newark, N. J. 07104.

Jeį nuobodžiaujate, tai žiūrėkite spalvotos televizijos arba klausykite stereo muzikos. Katalogų reikalaukite: J. L. Giedraitis, 10 Barrv Dr., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Elizabeth, N. J.

L.B. apygardos suvažiavime balandžio 28 išrinkta naujoji apygardos valdyba gegužės 10 pareigomis pasiskirstė taip: Kazys Jankūnas — pirm., kunigas Juozapas Pragulbickas — vicepirm., Jonas Zubavičius — sekr., Matas Varneckas — izd., Algis Šaulys — ryšiam su apylinkėmis, Leonardas Šimkus — parengimų koordinatorių, Julius Veblaitis — kultūriniam bei jaunimo reikalams, Julius Bulota ir Antanas Pocius — kandidatai, pasižadėję talkinti atskirus uždavinius atliekant.

Artimiausias naujos valdybos darbas yra tradicinės Lietuvių dienos suurošimas. Šmetinė Lietuvių diena įvyks birželio 16, sekmadienį, 1 val. popiet Royal Gardens, Rahway, N. J. Stengiamasi, kad ryšium su suaktuvniais metais šios dienos programa būtų gerokai pajairinta. Tikimasi, kad be Gauskų šokių orkestro dienos dalyviai galės gėrėtis per garsiakalbius teikiama lietuviška muzika ir dainomis. Lietuviškoji visuomenė yra prašoma savo gausiu atsilankymu paremti LB dirbamus darbus.

KODEL KARTOJAMAS ALDONOS KEPALAITĖS KONCERTAS

Balandžio 30 pianistė Aldona Kepalaitė koncertavo Town Hall salėje Manhattane. Koncertą rengė Norman J. Seaman menezėris.

Koncerte buvo ir New York Times muzikos kritikas. Jis tą patį vakarą parašė koncerto įvertinimą ir nunešė redakcijon, bet redakcijoje tą naktį budėję pradžė koncerto kritiką ir jos nepatalpino. Dabar Norman J. Seaman, norėdamas atsiteisti pianistei, pats savo lėšomis rengia Aldonos Kepalaitės koncertą, kuriame bus pakartota ta pati programa.

Sis koncertas bus gegužės 18 d. 5.30 v. Town Hall salėje Manhattane. Programoj: Schumann, Chopin, Mendelssohn, Faure, Prokofiev kūriniai.

Kas negalėjo dalyvauti pirmam koncerte, kviečiamas dabar paklausti pianistės Aldonos Kepalaitės muzikos.

Liet. Moterų Klubų Federacijos Bostono klubas, surengęs iškilmingą Onos Ivaškiene pagerbimą kovo 31. Iš k. į d. sėdi: Irena Galiniene, Aleksandra Daukantiene—pirm., Elena Valiukoniene—izd., stovi Magdalena Lendraitiene—sekr., Sofija Galdikiene—vicepirminke

TAI BUVO VELYKŲ VAKARĄ . . .

Velykų šventės jau pamirštos. Jų šiame krašte kaip ir nebūta. Tačiau lietuviškas jaunimas dar vis mielai prisimena gražiai praleistą Velykų vakarą, kai St. Matthias parapijos salėje (Ridgewoode) buvo suuroštas jaunimui šokių vakaras. Cia sugūžėjo apie 200 žažaus jaunimo. Cia ugingai blizgėjo jų akys, daužėsi jauna širdis, skambėjo juokas, muzika ir daina.

NEWARK, N. J.

Šv. Jurgio pašalpinė draugija savo globėjo šventę paminėjo balandžio 28. Pradžioje nariai susirinko į salę, iš kur, parodyti veteranų, nužygiavo į bažnyčią. Mišias aukojo kun. P. Totoraitis, giedojo šv. Cecilijos choras, vadovaujamas Klemenso Bagdonavičiaus. Charles Laurinaitis giedoj solo. Mišios aukotos už mirusius draugijos narius. Kun. P. Totoraitis pasakė pritaikytą pamokslą.

Tuoju po pamaldų draugijos salėje buvo pusryčiai, kuriuos pradėjo pirmininkė Eva Scharon, toliau vadovavo dr. Jokūbas Stukas. Maldą sukalbėjo prel. Ig. Kelmelis. Jis taip pat pasakė ir trumpą sveikinimo kalbą. Dar kalbėjo buvęs pirm. Stanley Augunas, Frank Srebekauskas ir Vincent Lengvenis.

Baigiant pusryčius, maldą sukalbėjo kun. P. Totoraitis.

F.V.

Hudson, N.Y., anksčiau veikė keli fabrikai išsikėlė. To pasėkoje išvažiavo ir daug ten gyvenusių bei dirbusių šeimų. Daug butų liko be gyventojų. Neapmokant mokesčių, miesto valdyba eilę namų parduoda iš varžytinių. Kainos nuo kelių dešimčių iki kelių tūkstančių dol. Namų stovis įvairus. Toks namų išpardavimas įvyks gegužės 21 iš ryto Hudson miesto valdyboje, Warren St.

Ieškoma moteris ar mergaitė, kuri galėtų patarnauti šeimėje, gaudama kambarį su T. V. ir kitais patogumais bei geru atlyginimu. New Jersey. Informacijai tel. (201) 276-8308.

ir pasilinksinti, padainuoti, šokti. Tik prisiminkime, kaip dažnai mes šokdavome! Kodėl gi mes norėtume savo vaikam liūdnesnės jaunystės?

Ar nereiktų kartais, besiant didesnėm šventėm, beplanuojant pramogas sau, pagalvoti: "Kokią pramogą galėčiau pasiūlyti savo dukrai, sūnui ir jų draugam? Kai kurie esame įsiruošę labai gražius rūsius, ir juose vietos daug. Tad, jei iki šiol New Yorko jaunimas ir buvė kiek pamirštas, tai ypač sveikintina E. Vaičiulio graži iniciatyva ir jo komiteto nuoširdi talka. Kaip žinia, šis pirmas bandymas labai gražiai pavyko, o dar ir pelno kiek gauti, ir jis paskirtas pranciškonų Kultūros židiniui. Sėkmės ir ateity, gražūs New Yorko Atžalyne.

L. Baltrušaitienė

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame New Yorko lietuvių jaunimo "Atžalynui", kuris paskyrė savo parengimo pelną 80 dol. Jaunimo centro statybom New York'e. Ta pačia proga kviečiame ir kitas organizacijas skirti parengimų pelną arba surengti specialius parengimus, kad greičiau galėtū iškilti lietuviškas centras, kuris taip reikalingas New Yorko apylinkė.

Dėkingi pranciškonai

Padėka

Balandžio mėn. įvyko New Yorko Atžalyno psychadeliniai šokiai. Ta proga nuoširdžiai dėkojam Marytei Salinskienei už ypatingą ir didelę pagalbą. Tuo tarpu noriu padėkoti Tėv. Petru Baniūnui ir Rev. Frank Ruggles už salės parūpinimą. Ačiū komitetui, kurį sudarė: Karilė Baltrušaitytė, Nomedas Ausmanaitytė, Irena Rukštelytė, Virginija Seibytė, Irena Stankevičiūtė, Algis Butkus, Algis Daukantas, Richard Marby, Thomas Aleksandravičius, Algis Simukonis, Rimas Jurgėla ir Petras Sandanavičius. Visi labai prisidėjo savo darbu ir jėgomis. Komitetas gražiai papuošė salę ir status psychadeliskoj atmosferoj. Dėkoju izdininkui Rimui Jurgėlai už gerai atliktas izdininko pareigas. Dėkoju taip pat Petru Sandanavičiui ("Jaunam Aktoriui"), kuris pravedė visą vakarą, įpindamas daug juokų, ypatingai šokių konkurse.

Edmundas Vaičiulis, Atžalyno pirmininkas

BOSTONO ŽINIOS

Bostono jaunučiai ateitininkai, globojami Č. Aleksonienės, gegužės 26 So. Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos III a. salėje rengia vaidinimą "Upeli, nuneški žašų vargus". Tai turiningas Alės Rūtos, kitą syk premijuotas 3-jų veiksmų veikalas. Režisavimo darbe talkina Janė Ambrazienė. Jaunučių motinos įpareigos parūpinti vaidintojam miško gėlių, paukščių bei įvairių girus žvėrelių kostiumus. Vaidinimo pelnu numatoma paremti vaikų laikraštėlį "Eglutė". Lietuviškoji Bostono ir apylinkės visuomenė, atsilankydama į minėtą vaidinimą, parems jaunimo darbą.

Seniausių lietuviškų radijo programų 34 metų sukaktuvių talentų popietėj balandžio 28 dovanas laimėjo: smuikininkas Edvardas Budreika iš W. Roxbury, Raminta Skobeikaitė ir Nida Beržinskaitė iš Brocktono už eilėraščių, klarnetistė Carol (Maneikis) Punched iš Hyde Park, Juozukas Čepkauskas iš Brocktono už eilėraščių, Ann Marie Statkus iš Randolph už pašokimą, smuikininkas Andriukas Krišniūkas iš Miltono. Šokių kontestas laimėjo: mamytės ir tėvelio polką — Genė Viltienė iš Dorchesterio ir Stanley Voleiša iš So. Bostono, jaunuolių polką ir tango — Stefanie Ajewska iš Dorchesterio ir John Baryski iš Jamaica Plain; valsą Petronėlę Rentelienė ir Antanas Andriulis iš South Bostono, tvistą — Carol Punched iš Hyde Park ir Charles Maneikis iš Dorchesterio. Ponios Lapinskienės iš S. B. padovanotą pagalbę laimėjo Liuda Senutienė iš Brocktono; tortus — Elena Kontautienė iš Dorchesterio ir Vincas Kasmonas iš So. Bostono; butelį vyno — Louise Venckienė iš So. Bostono. Dėkojam visiem, kurie rėmė šį parengimą ir radijo programas 34 metų proga, dėdami skelbimus programos knygoj. Dėkojam visiem atsilankiusiem į parengimą; viešniom "Dviem mamytėm ir dviem dukrytėm"; talentam, jų tėvam ir jų mokytojams; Liudai Senuienei, Brocktono šeštadieninės mokyklos mokytojai, ir jos mokiniam; Bostono liet. tautinių šokių suaugusių grupei ir jos vadovei Onai Ivaškienei. Dėkojam pagalbininkam ir šeiminkėm, iškepusiom ir padovanusiom šiam parengimui tortus ir kitus skanumynus. Žodžiu, dėkojam visiem, parėmusiem šias programas vienu ar kitu būdu. **Stėponas ir Valentina Minkai**

Lietuviškai vasarviete Cape Cod ieškoma vasaros sezonui 2 mergaitės padavinėti į stalą ir tvarkyti kambarius. Kreiptis: Mrs. M. Jansonas, 15 Rosedale St., Boston, Mass. 02124 Tel. 288-5990.

Norėdamas turėti medžiagos pažinti bolševizmo tikslam, įsigyk šias knygas: Bolševizmo Metai, 436 psl., 1 dol. Teroro ir vergijos Imperija — Sovietų Rusija, K. Bielinio, 308 psl. 1 dol. Baisusis Birželis, P. Naumietiško, 238 psl., 3.50 dol. Šios knygos gaunamos Darbininko spaudos kioske.

NEW YORKO LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS

maloniai kviečia visus į savo metinį

KONCERTĄ

gegužės 18, šeštadienį

FRANKLIN K. LANE aukštosios mokyklos salėje, Woodhavene

Programoje:

choro dainos ir solistė R. Mastienė iš Chicagos, akomponuoja A. Prižgintas.

Pradžia 7 val. vak. punktualiai.

BILIJETAI gaunami pas choro narius ir pas platintojus: Woodhavene — pas J. Andriųšį (Haven Realty), J. Paškuną (Aido knygyne; Brooklyne — pas D. Averką (Atletų Klube).

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į

PAVASARIO BALIJŲ

kuris bus

gegužės 25 d., šeštadienį

7 v.v.

MASPETHO LIETUVIŲ PARAPIJOS SALĖJE

64-14 56th Road, Maspeth, N.Y.

Šokiai — Bufetas — Gėrimai

Laimėjimam leidžiama dail. V. K. Jonyno paveikslai.

STALIUKUS 10 žmonių užsisakyti pas Oną Raubienę, tel. 849-9019 ir Gražinę Birkėvičienę, tel. HI 1-1057

Įėjimo auka 8 dol.

N. Y. Skautams Remti Komitetas

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 metų sukakčiai atžymėti

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

kviečia rytinio pakraščio visuomenę atsilankyti į koncertinėje formoje statomą J. Karnavičiaus operą

"GRAŽINA"

sekmadienį, birželio 2 d.

Walt Whitman auditorijoje

BROOKLYN COLLEGE
 Bedford Ave. ir Avenue H, Brooklyn, N. Y.
 Pradžia 3 val. punktualiai

Atlieka CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA ir Simfoninis Orkestras.

Dirigentas: Aleksandras Kučiūnas

Chorvedžiai: Arvydas Vasaitis, Alice Stevens ir Alfonsas Gečas

Solistai: Stasys Baras, Danutė Stankaitytė, Jonas Vaznelis, Algirdas Brazis, Kristina Bartulis, Bronius Maciukevičius, Julius Savrimas

BILIJETAI po 3, 4, 5, 6, 8 ir 10 dol. gaunami pas platintojus ir koncerto dieną prie įėjimo. Vietos numeruotos.

Mūsų mielą narę

ELENĄ ŽICKIENĘ

mylimai mamytei Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Bostono Liet. Moterų Kl. Federacijos valdyba ir narės